

ek

Strunga lemondása változások várhatók a...

Ma délelőtt a Sinaia érkeztet meg az uralkodó...

tehervonat biában

Ma reggel Lipnic szelében kiskiklott egy merénylet idezte elő...

befejeződik ügyében az vizsgálat

Linzmayr mérnököt. Linzmayer mérnököt...

laborába. Vasárnap, Viva-Barisszia társas...

atással fenyegette kulatokat. Bécsből...

és Lapkiadó R. T. Baron L. Pop 18. 9-77.

Szerkesztőség és kiadóhivatal. 10. Tele. Havonta negyede...

KELET

Dr. Ranasetter Robert Budapest Diszter 2 I.e

Ara 5 lej. Szombat, 1935. augusztus 3. 5695. EV. AV 4. XVIII. EV F. 171. SZAM.

Genfben optimista hangulat váltotta fel a szkepszist

Mussolini elfogadta Laval és Eden megoldási javaslatát az olasz-abesszin konfliktus ügyében

Bizonyos módosítással fogadta el a Duce a javaslatot. Haladéktalanul összehívják a tanácsülést

Mussolini és az abesszin négus semleges területen személyesen fognak találkozni?

Václav intermezzók

Mussolini agresszív fellépéséből s a Kelet-Afrikába irányuló nagyszabású csapatszallításokból...

Nem hiszünk most sem, hogy ennek a tipikus gyarmati hadjáratnak nincs meg minden előfeltétele...

A világpolitikai helyzet káotikus volta s az érdekeltek szövetséges hálózata idezte fel azokat az akadályokat...

A Duce, aki külpolitikáját egy évtizeden keresztül az Angliával való barátságra alapozta...

Mussolini különben alapos számításaiba számolt más, előre nem látott hiba is beleszámított. Mindenekelőtt Japán magatartása...

Ezen felül Mussolini háborus szándékai homályos üzleti érdekeket is veszélyeztetnek s ahol üzletről van szó...

A népszövetségi tárgyalások elvi deklarációi és szempontjai mögött ezek a nagyon is anyagias természetű dolgok húzódnak meg...

A népszövetségi tárgyalások elvi deklarációi és szempontjai mögött ezek a nagyon is anyagias természetű dolgok húzódnak meg...

A cionista kongresszus

A londoni cionista exekutívé azon fáradozik, hogy különböző övintézkedésekkel elhárítsa a fájdalmas viharokat és válságokat...

A cionista közvélemény emlékeztetésében még élesen él a prágai kongresszus viharos emléke. A prágai kongresszus figyelmeztető felkiáltójelként mered ma mindazokra...

GENF, augusztus 2. (Rador.) Mussolini válasza megérkezett és déli egy óra körül Aloisi azt Laval tudomására hozta. Mussolini elfogadja a határozati javaslatot bizonyos módosításokkal.

Egyidejűleg a Reuter-ügynökség Addis-Abeaból azt a szenzációs hírt közli, hogy ottan annak lehetőségéről beszélnek, hogy a négus és Mussolini rövidesen semleges területen találkoznak egymással...

Optimizmus Genfben

Genf, augusztus 2. Jelentette az Új Kelet, hogy a népszövetségi rendkívüli ülészek tegnap délutánra összehívott nyilvános ülést váratlanul elhalasztották.

Eden és Laval javaslatát, mint jelentették, azonnal továbbították Mussolininak, akinek hozzájárulását nagy izgalommal várták Genfben.

A javaslat sorsát illetően tegnap Londonban, jólinformált helyet az a genfi értesítést is közölték a sajtóval, hogy az Eden-Laval-Litvinov javaslatokkal szemben Mussolinij ellenjavaslatot készít...

lyet 24 órán belül el fog juttatni Genfben. Ugyancsak angol diplomáciai körökben azt is tudni vélik, hogy az olasz-abesszin viszály ügyében Olaszország valamelyik városában a Népszövetség keretein kívül eső hatalmi konferenciát fognak egybehívni...

Laval optimista

A Népszövetség tárgyalásaival kapcsolatban Laval ma nyilatkozatot adott a genfi sajtó munkatársainak, amelyben optimiztikusan ama nézetének ad kifejezést...

hogy a népszövetségi ülésszak eredményesen fog befejeződni s hogy a tárgyalások rövidesen véget is érnek. (Folytatása a 8-ik oldalon)

tésége és az exekutívé nem volt kellőképpen felkészülve arra, ami Prágában történt. Azt hitték, hogy a zsidó élet nagy vihara közepette Prágában valami imponáló demonstráció lesz.

Prágában a számitás volt rossz: meglepődtek, megdöbbentek, amikor megindult a fájdalmas és olykor hisztérikus kitérősek lavínja, holott erre fel kellett volna készülni.

A zsidó élet adottságai ma mások, mint voltak 1933 augusztusában. A galut életében nem történt lényeges változás. Mondhadjuk: konszolidálódott a lemorzsolódás, a felőrölődés ama processzusa, mely 1933-ban a maga viharos lendületével megdöbbentően hatott.

A revizionisták kivonulása a Cionista Szervezetből és a szervezetben maradt pártok közös feladatainak felismerése az országépítés frontján hozzájárultak azoknak a harei állapotoknak a lecsillapításához, amelyek 1933-ban oly heves kitérősekhez vezettek.

Az atmoszféra ma tagadhatatlanul nyugodtabb és józambab, mint volt két évvel ezelőtt. Bizonyára, ennek a kongresszusnak is lesznek kritikus pillanatai és problematikus helyzetei, de nem minden ok nélkül remélik, hogy hatásaiban és eredményeiben konstruktívabb lesz, mint a prágai kongresszus, függetlenül a rendezőség előzetes övintézkedéseitől.

Külpolitikai figyelő

Genf. Mintha a genfi szellem terneite volna ki magából azokat a politikusokat, akik a Népszövetség ülésein most a főszerepet viszik. Mind olyan nagyon megegyezést, kompromisszumot, halasztást keresők.

Egyetlen kirohanásokkal bravuroskodó politikus sincs most Genfben. Clemenceauk, a Tigrisnek, nincs genfi utódja és Lloyd George is politikai haldokló, ha még nem is teljesen politikai halott.

A hangulat annyira békülékeny, elnéző, hogy létrejött a francia-angol megegyezés az afrikai kérdéssel kapcsolatban és Mussolini nem haragudott meg.

Nem csoda. Komoly érdekekről van szó. Arról, hogy ki mennyit kap Abessziniából és milyen formában. Arról, hogy Olaszország, Anglia és Japán mennyit és hogyan tudnak kiverkedni maguknak abból az Abessziniából, amely azt hiszi, hogy magáért beszél.

Egyelőre nincs kilátás még ideiglenes megegyezésre sem. Nagy titokban folynak a tárgyalások és a nagy európai sajtóügynökségek is csak találgatva adnak hírt arról, hogy mi történik Genfben. De azok a javaslatok, amelyekről beszélnek, nem képezhetik még provizórikus megoldás alapját sem.

Mussolini nem jön a Népszövetség elé az afrikai kérdés lényegével semmilyen körülmények között. Nem engedí, hogy cselekvési szabadságát korlátozzák most és nem fogja megengedni később sem.

Ezek az utak járhatatlanok. Új megoldási lehetőségeket keresnek most Genfben az egyeztetés technikusai: Laval, Eden, Aloisi.

A francia álláspont az afrikai kérdésben. Talán azért is sikerülmi fog a legutolsó pillanatban elkerülni a háborút, mert Franciaország békét akar, minden érdeke a békéhez fűzi. Laval diplomáciai ténen támogatja Mussolinit és azon van, hogy minél több engedményt szerezzen meg békés uton Olaszországnak. Ebben áll az ő olasz sajtó dédelgetett hőse. Meg is érdemli ezt a megkülönböztetett bánásmódot. Annak tudatában, hogy most ritka alkalma van arra, hogy hosszú időre Franciaországhoz kösse Olaszországot, Laval politikai eszközökkel igen hathatósan támogatja az olaszokat.

De a háborút mindenáron meg akarják akadályozni. Franciaországnak mindig igen sok pénzbe került szövetségeseinek háborúi. A háború előtti orosz kölcsönből sem kaptak vissza semmit. Az Olaszországnak adott francia pénzek elveszésének talán háboru esetén. Laval semmissétre sem akarja ilyen kockázatokat vállalni.

Az általános francia politika szempontjaitól vezetve is a békéért dolgozik a francia külügyminiszter. A németek mindenképpen hasznát látnának az afrikai háborúból közvetlen uton. Máris megkezdtek mesterkedéseiket. Először az angol álláspontot támogatták minden azonnali haszon nélkül, hogy kimélyítsék az angol-német barátságot. Sir Samuel Hoare franciabarát beszéde óta aztán taktikát változtattak. Mert az afrikai kérdéssel kapcsolatban azt akarják kimutatni, hogy a revizionista politika előtérbe került, hisz az olaszok meg akarják és meg fogják változtatni az afrikai status quot. Az olaszok afrikai terjeszkedését arra használják fel a németek, hogy érveit kovacsoljanak maguknak európai revizionizmusuk alátámasztására. Laval mindenáron megakadályozná az afrikai háboru kitörését, már csak azért is, nehogy a németek revizionista politikája még inkább erősödjön és a francia pozíciókat nehogy még jobban fenyegeesse Európában.

Es végül Ausztria függetlensége is inkább veszélyben forogna, ha Olaszország Afrikában volna elfoglalva.

Lavalnak kell az olasz barátság, de a béke is kell. Ezért egyezett meg Edennel.

A holland válság megoldása. A holland válság összefüggésben volt az egész európai pénzügyi válsággal, amely a defláció és az aranyalapról való letérés módszerei között ingadozik.

A holland gazdasági válság, a költségvetés idegyensúlyozatlansága volt az alapja a kormánygyengeségnek. Az olaszok letértek az aranyalapról, ami a devalorizáció híveit erősítette meg Hollandiában is és új támadásnak volt kiindulópontja a holland forint ellen. Cojln kormánya megbukott. De az aranyblokk igen nagyon erős most, miután Franciaország a siker reményével hozza rendbe pénzügyeit. Így hát mégis meg lehetett védeni a forintot.

Igy hát a rend pénzügyi győzött Hollandiában, amelyet pedig ott talán a legnehezebb megvédeni, mert olyan ellenségei vannak, mint Deterding.

Németország. A zsidóüldözések tovább folynak, de a francia lapok jelentései szerint történt változás Németországban. Sok helyen, különösen Berlinben, a zsidók ellen-támadásba mennek át és nincs kizárva, hogy guerrilla-harcok fognak kifejlődni — gondolják a francia cikkírók.

A 7-ik éve fennálló Oradeai (Nagyvárad) Orth. Kóser Zsidó Fiuinternátus

Igazgatósága közli, hogy az 1935—36-os tanévre a beiratkozások megkezdődtek. Az Internátus ezidén egy zuhany- és játékszobával kibővíti áll a növendékek rendelkezésére. Az internátusi növendékek bármely oradeai liceumba, gimnáziumba vagy kereskedelmi iskolába beiratkozhatnak. Tekintettel arra, hogy az idevonatkozó miniszteri rendelet értelmében csak 36 növendék vehető fel, ajánlatos a jelentkezéseket minél sürgősebben eszközölni. Komoly érdeklődőknek prospektust küld az internátus Igazgatósága. SZILAGYI ADOLF tanár Oradea, Str. Delavrancea 17.

A palesztinai gazdasági helyzet mérlege

A külkereskedelmi mérleg, az életstandard, a hibás investíciók és a földspekuláció kérdése

Haifa, augusztus 2. Nem kétséges, hogy Palesztina gazdasági fejlődése időről-időre felülvizsgálásra szorul és tudnunk kell, hol állunk és hol tartunk a fejlődés útján. Az ilyen vizsgálódásnál minden kritikus szűkség szerint három argumentumra hivatkozhatunk, ami pesszimizmusra adhat okot. Az első a földárak túlmagas színvonala, a második az ország passzív kereskedelmi mérlege és a harmadik a hibás investíciók ténye.

A következő számítás állítjuk fel: Palesztina importja élelmi cikkekben itállokban és luxusüzemű fogyasztási cikkekben egyelőre és ipari keszaruon masireol, 1932-ben, vagyis közvetlenül a nagy bevándorlás megindulása előtt, 3,7 millió fontot értett telt ki, 1934-ben viszont 12 millió fontot. Ezen ebben a tekintetben megduplázódással állunk szembe.

A gyenge pontok

Hiba volna azonban a mi gazdasági fejlődésünk strukturális jelenségeit tisztán a konjunktúra szférájába helyezni és úgy kezelni őket, mintha új tényezők volnának, amelyek most érvényesülnek először nálunk. Mindig itt voltak, veszedelmes jelenségeket képeztek, ami nem csökkentett negatív értéküket, de sokat von el aktuális hatóerejükből. Epp úgy, mint ahogy az emberi test patológiájában vannak krónikus folyamatok, amelyek egy-egy szor csak lekapcsolódnak és ezzel nyugvópontoz és későbbi gyógyuláshoz jutnak, ugyanúgy minden gazdasági testben is adódhatnak hasonló krónikus folyamatok, amelyeket nem szabad akut betegségekkel összetéveszteni, jóllehet ezek is lehetnek rosszindulatúak és nem mindig vezetnek nyugvópontoz és lekapcsolódáshoz. Tény azonban, hogy a palesztinai gazdasági test immár évek óta szenved e három fentemlített krónikus betegségben.

A passzív külkereskedelmi mérleg

Es itt nyomban meggondolandó, hogy a második folyamat, nevezetesen a külkereskedelmi mérleg passzivitása valóban betegség-e. Más véleményen is lehet az ember és joggal mondhatja, hogy éppen ma, az investíció korszakában, egyenesen szűkségserű, hogy a behozatal lényegesen nagyobb legyen a kivitelnél. Nem szabad elfelejteni, hogy ez az import-többlet éppen ma két részből jön: nemcsak a kész fogyasztási javakból tevődik össze, hanem azon termelőeszközökből is, amelyek tartósan özönlenek az országba, hogy itt a hazai termelés fejlődését szolgálják és mozdítsák elő.

Egy egyszerű példa: Annyi csövet importálunk ma, mint még eddig soha. Ugyanekkor azonban olyan gyári berendezéseket is importálunk, amelyek arra szolgálnak, hogy lehetővé tegyék az országban a csövek gyártását. Vagyis: a „vascsövek” összeforgalma kettős irányban nyomja külkereskedelmi mérlegünket és nemcsak kész csövekről van szó, mint eddig, hanem termelő eszközökről is, amelyek a belföldi ipar termelőképességét és erejét növelik.

Továbbá: olyan mennyiségben importálunk ma élő szárnyasokat, ami eddig ismeretlen fogalom volt. Ugyanekkor oly nagy mennyiségű tojást is importálunk, ami szintén felülmulja az eddigi méreteket. Az importált szárnyasállatok jelentős része azonban tenyésztés és költés céljait szolgálja, tehát mindaz, amit ma „tojásgazdaág” fogalma alatt értene és csoportosítanak, kettős irányban nyomja külkereskedelmi mérlegünket, amennyiben a behozatal jelentős része a belföldi termelés és tenyésztés fejlesztésére és növelésére szolgál. Vagy talán ne együnk tojást mindaddig, amíg az importált szárnyasok nem tojnak annyit, amennyire szűkségünk van? Azt hiszem, ezt senki sem kívánja a Jisuvtól és ezzel elérkeztük a közismert kérdéshez: „nem-e túlmagas az életstandard az országban?” amire sokan pesszimiztikus feleleteket adnak és sokan éppen ezt a „magas életstandard”-ot teszik felelőssé külkereskedelmi mérlegünk passzivitásáért.

Magas az életstandard?

Olyan fogalom ez, amit nehezen lehet pontosan felmérni és meghatározni. Ha elemezni akarjuk, előbb fel kell tennünk a kérdést: milyen mértékben mondható ez a magas életstandard tömegjelenségnek és milyen mértékben szorított ez másfelől bizonyos körökre, amelyek éppen azért tűnnek fel különösképpen, mert az általános életnivó az országban még meglehetősen alacsony fokon áll.

Az alapkérdés ebben a tekintetben kétségtelenül politikai természetű. Azon alapszik, hogy kevés földünk van. Mindaddig, amíg ebben az állapotban, a Keren Kajemet birtokán kívül a kínálat és a kereslet törvénye érvényesül, magas földárak lesznek. Az egyik oldalon tehát van egy ugynevezett „külpolitikai” problémánk, nevezetesen az a kérdés: hogyan juthatunk, mint összesség egy nagyobb földtartalékhoz; és a másik oldalon adódik egy „belpolitikai” probléma, az a kérdés: vajjon a jisiv akar-e magára venni egy költött gazdasági rendszert vagy sem. Véleményem szerint nincs értelme a kérdéknél etikai érvekkel előhozakodni. Egyetlen törvény, mely érték-többlet-adót ró ki megfelelő adóalappal, lényegesen csökkentené a spekuláció lehetőségét. Olyan törvényre volna szükség, mely úgy rendelkezne, hogy minél rövidebb időn belül cserél gazdát a föld, annál magasabb érték-többlet adót rónak ki. Itt is sok mulik azon, hogy milyen magatartást tanusit az ország végrehajtott hatalma az építőmunka szükségleteivel szemben.

Ha vannak is sötét pontok, úgy látom, hogy a mai helyzet együttevénem ad okot arra, hogy azon krónikus folyamatok kieleződéseitől tartssunk, amelyekben évek óta szenved a palesztinai gazdasági test.

Dr Alfred Markus (Haifa)

Maniu Gyula hisz a dunai konföderáció megvalósulásában

A dunai államokon kívül Lengyelországnak is be kellene lépnie a konföderációba

Bucuresti, augusztus 2. A Dimineata mai számában intervjut közöl Ausztriából hazatért Maniu Gyulával, aki kijelentette, hogy a dunai államokat akarta tanulmányozni. Meg van győződve, hogy a dunai államok gazdasági problémája mindinkább sürgetőbbé válik. Az osztrák Anschluss-mozgalom jelentékeny méretekben

vesztett erejéből, anélkül, hogy volt hívei a Habsburgok restaurációjának elvéhez csatlakoztak volna. Ausztria el van készülve a dunai konföderációba való belépéshez, Maniu meg van győződve, hogy ebbe a gazdasági konföderációba a dunai államokon kívül Lengyelországnak is be kellene lépnie.

A hibás investíciók

Magától értetődő azonban, hogy itt hibás investíciókat is találunk. Nem lehet mindig a kormány passzív gazdaságpolitikai magatartására hivatkozni, ha ezekről a dolgokról beszélünk, különösen, ha a mai konjunktúravizonyokban adódó váltakozásokat is figyelemmel kísérjük. Az a kérdéskomplexum, mely a kormány eddigi vámpolitikája köré csoportosul, döntő szerepet játszik ebben a tekintetben. A zsidó politika lényeges feladata ma, hogy ebben az irányban változtasson a helyzeten és feloldja azt a passzivitást, amelyhez a kormány egyre merevebben ragaszkodik. Ha ez sikerül, úgy elsőrendű konjunktúra-tartalékunk adódik, mert mindaz, amit eddig ipari ténen építettünk, nem aktív állami kedvezményezés alapján történt, hanem ezen állami kedvezményezés és támogatás hiánya dacára. Ezt nem szabad elfelejtünk és ha hibás investíciókat látunk, nyomban meg kell kérdeznünk azt is, miért történtek ezek és nem-e kiküszöbölhető okok idézték azokat elő. Véleményem szerint az utóbbi áll fenn a legtöbb esetben és ezt a krónikus gátlást hathatósan csökkenteni lehet.

A földspekuláció

Ami a 3-ik pontot, a földspekulációt illeti, itt etikai, gazdasági és politikai szempontok egybekapcsolásáról van szó, ami kissé zavarólag hat az itélőképességre.

Az alapkérdés ebben a tekintetben kétségtelenül politikai természetű. Azon alapszik, hogy kevés földünk van. Mindaddig, amíg ebben az állapotban, a Keren Kajemet birtokán kívül a kínálat és a kereslet törvénye érvényesül, magas földárak lesznek. Az egyik oldalon tehát van egy ugynevezett „külpolitikai” problémánk, nevezetesen az a kérdés: hogyan juthatunk, mint összesség egy nagyobb földtartalékhoz; és a másik oldalon adódik egy „belpolitikai” probléma, az a kérdés: vajjon a jisiv akar-e magára venni egy költött gazdasági rendszert vagy sem. Véleményem szerint nincs értelme a kérdéknél etikai érvekkel előhozakodni. Egyetlen törvény, mely érték-többlet-adót ró ki megfelelő adóalappal, lényegesen csökkentené a spekuláció lehetőségét. Olyan törvényre volna szükség, mely úgy rendelkezne, hogy minél rövidebb időn belül cserél gazdát a föld, annál magasabb érték-többlet adót rónak ki. Itt is sok mulik azon, hogy milyen magatartást tanusit az ország végrehajtott hatalma az építőmunka szükségleteivel szemben.

Ha vannak is sötét pontok, úgy látom, hogy a mai helyzet együttevénem ad okot arra, hogy azon krónikus folyamatok kieleződéseitől tartssunk, amelyekben évek óta szenved a palesztinai gazdasági test.

Dr Alfred Markus (Haifa)

Rónaszék (Costiui) gyógyfürdőn 40 százalékos kedvezményt kapnak az Uj Kelet előfizetői

Az Uj Kelet kiadóhivatala és a maramuresi Astra-között a napokban megállapodás jött létre, melynek értelmében az Uj Kelet előfizetői Rónaszék (Costiui) gyógyfürdőn kivételes kedvezményben részesülnek. A megállapodás értelmében az Uj Kelet előfizetői az összes fürdőjegyek árából 40 százalékos kedvezményt kapnak. A CFR 50 százalékos kedvezményt ad a costiui nyaralóknak. Az ellátás hihetetlenül olcsó, ugyszintén a lakások. A fürdőn orth. kóser vendéglő is van. Az Uj Kelet előfizetői a costiui kedvezmények miatt forduljanak Schön Dezsőhöz, lapunk sígheti megbízottjához.

Társas autocar utazások külföldre!

Részvételi díjak:
Cluj—Budapest és vissza 990 lej
Cluj—Budapest 600 lej
Cluj—Budapest—Wien 1200 lej
Oradea—Budapest és vissza 700 lej
Oradea—Budapest 400 lej

Jelentkezés az Automobil Club Turisztikai Irodájában Strada Reg. Maria 16, Cluj. Telefon 13-12 és Dacia Utazási Irodában Oradea, Bv. Reg. Ferdinand 9. Telefonszám 988. Megfelelő iratok mellett az utlevélkérekeket elintézzük. A program módosításának joga fentartva.

PROGRAM:
Indulás: augusztus 18
Érkezés: augusztus 21

Ha 1914

A szerajevói merénymagyar külügyminiszter hanc

Hogyan lik a világ

Genf, augusztus 2. 1914-ben létezett volna Ez a kérdést tette fel hírv magyarországi szárikaturista, akinek a nékusokról készített rajzai nagy lapjai versengenek get a világháboru borz után Wilson javaslatára lással teremteték meg egy fórumra, amely kiegető csatornája legyen liktusoknak és amely ilből a háboru borzalma közötti differenciák elir Fennállása óta a genfi számos konfliktust simit vajjon Sándor király me

Az izgalmas

Genf, 1914. augusztus ság sajtóosztálya előtt a szeről lóhalálban érkező hogy a tanácsülésekre szket bocssássák rendelkezés Látszólag minden nyugofelől enyhén fuj a szél. gatottan vitakoznak.

Izgalmas ülészakun ki az egyik, általános hel A sajtóosztály igazgatómennek be az újságírók. francia van soron, érdek ur, rendkívül markans a nagy bajusszal.

Szabad a nevé?

George Clemenceau

Milyen lapnál dolgoz

L'Homme Libre.

Az igazgató keresgél a

Clemenceau ur, ön

meg idejében helyét.

Most mit csináljak? Nin

adhatok. De ha valahol

lál...

Nem érdekel a dolo

ni, az a lényeg — szól k

és átveszi az álló-jegyet.

A következő újságíró

ber, összeszorított ajakk

zusszal és mereven figye

szemekkel.

Szabad a nevé?

Benito Mussolini.

Melyik lapnál dolgoz

A szocialista Avaz

főszerkesztője vagyok.

A tisztviselőre szemm

az energikus hang, ameli

jának címét bemonджа. N

sem, átadja a belépőjegy

Két orosz

Genf felé.

Augusztus 2-án délután

francia miniszterelnök és

tanács soros elnöke megn

ülésszakot. Detektivek

örzi a Liga épületét. Az

kívül szigoru, mert az a

hogy két orosz terroris

Sztalin utban van Genf

akarnak dobni a nyilt ta

az ülésterem zsufolási

zónság részére fenntartot

legátusok feleségei és

társaságbeli hölgyek ün

csodaszép széles karimá

díszített, tehát a legujak

készült kalapokat visel

Grey angol külügyminisz

foglalja el helyét. Ojasz

kés Salandra minisztereln

Oroszország párizsi nag

szakos Izvolszkit küld

Holweg német birodalmi

elrendezte aktáit az aszt

Ha 1914-ben létezett volna a Népszövetség...

A szerajevói merénylet a népszövetségi tanács előtt. Gróf Berthold osztrák-magyar külügyminiszter és filippikája. Bethmann Holweg német kancellár a békeszerződés revíziója ellen

Hogyan likvidálta volna a Népszövetség a világháborút okozó konfliktust

Genf, augusztus 2. Mi lett volna, ha 1914-ben létezett volna a Népszövetség? Ezt a kérdést tette fel Kelen Jenő világhírű magyarországi származású zsidó karikatúrista, akinek a népszövetségi politikuskokról készített rajzaiért a világ összes nagy lapjai versengenek. A Népszövetség a világháború borzalmas mézarlásai után Wilson javaslatára azzal az elgondolással teremtették meg, hogy szükség van egy fórumra, amely kiegyenlítője és levezető csatornája legyen nemzetközi konfliktusoknak és amely ilyenképpen kiküszöbölje a háború borzalmait, mint a népek közötti differenciák elintézési eszközét. Fennállása óta a genfi fórum csakugyan számos konfliktust simított el. Ki tudja, vajjon Sándor király meggyilkolása után

nem-e ismétlődtek volna meg a világháború borzalmait ha Magyarország és Jugoszlávia közvetlenül kerülnek egymással szembe.

Mi történt volna 1914-ben, ha a Népszövetség már akkor fennállt? Kelen színes tudósításban válaszol erre a kérdésre, szellemesen és bizonyos mértékig melankólikusan rekonstruálva a körülményeket, amelyek között a nagy világégés kirobbanása elmaradt volna...: "Junius 28-án Ferenc Ferdinánd főherceget, Ausztria-Magyarország trónörökösét Szerajevóban meggyilkolták. Berthold gróf, a monarchia külügyminisztere kérte a népszövetségi tanács azonnali összehívását.

Igy indultak az események. És most a színes tudósítás:

Az izgalmas népszövetségi ülés a háború küszöbén

Genf, 1914. augusztus 2. A Népszövetség sajtóosztálya előtt a világ minden részéről lóhalálban érkező újságírók várják, hogy a tanácsülésre szóló belépő jegyeket bocsássák rendelkezésükre. Meleg van. Látszólag minden nyugodt és a Genfi tó felől enyhén fúj a szél. Az újságírók izgatottan vitatkoznak.

Izgalmas ülésünk lesz — jelenti ki az egyik, általános helyeslés közepette. A sajtóosztály igazgatójához egyenként mennek be az újságírók. Most éppen egy francia van soron, érdekes fejű, idősebb ur, rendkívül markáns arcvonásokkal és nagy bajusszal.

— Szabad a nevét?
— George Clemenceau vagyok.
— Milyen lapnál dolgozik.
— L'Homme Libre.

Az igazgató keresgélt az írásai között. Clemenceau ur, ön nem kérvényezte meg idejében helyét az üléssteremben. Most mit csináljak? Nincs egyetlen szabad szőlyék sem. Legfeljebb álló helyet adhatok. De ha valahol szabad széket talál...

— Nem érdekel a dolog. Be akarok jutni, az a lényeg — szól közbe Clemenceau és átveszi az álló-jegyet.

A következő újságíró sovány fiatalember, összeszorított ajakkal, kis fekete bajusszal és mereven figyelő, nagy fekete szemekkel.

— Szabad a nevét?
— Benito Mussolini.
— Melyik lapnál dolgozik?

— A szocialista Avanti című napilap főszerkesztője vagyok.

A tisztviselőre szemmel láthatólag hat az energikus hang, amellyel Mussolini lapjának címét bemozdítja. Nem szól egy szót sem, átadja a belépőjegyet.

Két orosz terrorista utban Genf felé....

Augusztus 2-án délután 5 órakor Viviani francia miniszterelnök és a népszövetségi tanács soros elnöke megnyitja a rendkívüli ülészakot. Detektívek egész hadserege őri a Liga épületét. Az ellenőrzés rendkívül szigorú, mert az a hír terjedt el, hogy két orosz terrorista: Litvinov és Sztalin utban van Genf felé, ahol bombát akarnak dobni a nyílt tanácsülés közé.

Az üléssterem zsúfolásig tele van. A közönség részére fenntartott helyeken a delegátusok feleségei és az előkelő genfi társaságbeli hölgyek ülnek. Valamennyien esodaszép széles karimájú, struccollakkal díszített, tehát a legújabb divat szerint készült kalapokat viselnek. Sir Eduard Grey angol külügyminiszter mosolyogva foglalja el helyét. Ojaszországot a kövér-kés Salandra miniszterelnök képviseli, míg Oroszországot párizsi nagykövétét, az erőszakos Izvoleszkijt küldte el. Bethmann Holweg német birodalmi kancellár, miután elrendezte aktáit az asztalon, kissé idege-

esn kezd simogatni szakállát. Magyarország külügyminisztere: Berthold gróf általános figyelem közepette foglalja el helyét. Háta mögé ül Tisza István gróf, Magyarország miniszterelnöke, egy sovány, szigorú pillantású, nagy, keretes szemüveget viselő ur. Szemben velük, az asztal másik végénél Pasics szerb miniszterelnök hosszú fehér szakállával, keserű meditatiókba merülő patriarchára emlékeztet.

Megkezdődik az ülés

Megnyitó beszédében Viviani elnök a tanács sajnálkozását fejezi ki a sarajevói gyilkosság fölött és kéri a jelenlevőket, hogy gyász jeléül emelkedjenek fel helyükről. Midőn az általános mozgás megszűnik és a székek zaja elhallik, Viviani megadja a szót Berthold grófnak, Ausztria-Magyarország külügyminiszterének. A gróf nyomasztó csendben olvassa fel beszédét. Könnyedén raccsoló és időnként monokliját igazítva ad kifejezést a fájdalomnak, amely Ausztria-Magyarországot trónörökösének elvesztésével érte majd rámutat arra, mily nagy a monarchia elkeseredése a merényletért felelős ország ellen. Ausztria hallatlan erőfeszítésekkel igyekszik ennek az annyira indokolt elkeseredésnek a kioltását elfojtani. Az osztrák nép teljes bizalommal viseltetik a Népszövetséggel szemben és ennek tekintélyét várja, hogy az igazságszolgáltatás megteszi kötelességét és a bűnösök szigorú büntetésben fognak részesülni.

Mindenki másról beszél

Utána Pasics emelkedett szólásra. Az öreg miniszterelnök kissé reszkető hangon fejtette ki, hogy kormánya mennyire sajnálja a gyilkosságot és mennyire osztozik az osztrák nép fájdalmában. Az öreg rendkívül megindultnak látszott. A félelmetes ellenféllel szemben aggasztónak látta a helyzetet. Ennek ellenére is energikusan visszautasította az osztrák sajtó szerb-ellenes kampányát és elhárította kormányáról a felelősséget, kifejezésre juttatva, hogy ha néhány szerb rendőrt terhel is a felelősség, az osztrák hatóságok sem tettek meg minden óvintézkedést. Véleménye szerint a merénylet igazi okai a bosnyákok elégedetlenségében keresendők, akik kénytelenek osztrák uralom alatt élni. Pasics beszédét a revizionista szólamokkal fejezi be, amelyeket egyetlen alkalommal sem mulaszt el az osztrák-magyar monarchiával szemben.

Bethmann Holweg német kancellár is kifejezést ad a borzalmas bűntény fölötti felháborodásának. Egyáltalán nem lepné meg, ha az osztrák-magyar monarchia nem tudná visszatartani többé a népharagot. A német kancellár ezután tiltakozik a revizionizmus ellen és a következőket jelenti ki: „Egyetlen határkő elmozdítása egyértelmű volna a háború kitörésével!” (moraj és mozgás a tanács tagok között. Salandra olasz miniszterelnök, a követ-

kező szónok, a nemzetközi terrorizmus kérdésével foglalkozik általánosságban, anélkül, hogy a napirenden lévő kérdéshez világosan állást foglalna.

Izvoleszki orosz delegátus a bosnyák kérdéssel foglalkozik és lendületesen érvel amellett, hogy „a békeszerződések nem örök életiek”. Konkluzióképpen igyekszik Szerbiát mentetgetni.

Viviani hosszú és patetikus beszédet tart ezután, amely a következőkben foglalható össze: „Franciaország a béke védelmének nemes hagyományát követve, előadó kinevezését javasolja”.

E javaslat fölött vita indul meg. A népszövetségi tanács végül megegyezik Sir Eduard Grey személyében, akit felkérnek, hogy három napon belül terjessze be jelentését.

Ezen első tárgyalás után a genfi szálló szobái emlékeztető diplomáciai harcok színlelvé váltak. Szerbia intranzigens maradt. A németektől támogatott osztrák-magyar monarchia pedig teljes elégtételt kér. A folyósókon mozgósítási hírek terjedtek el. Másrészt azt beszélték, hogy három osztrák repülő, akik bombavetővel el akartak indulni Belgrád felé, Bécsben letartóztatottak.

Genfből jön az igazság

Sir Eduard Grey egy éjjeli ülésen terjesztette be jelentését, amely javasolta vizsgálóbizottság kiküldését a helyszínre. A tanács tagjai és az érdekelt felek hozzájárulásukat adták a javaslatához és augusztus végén a bizottság, amelynek elnöke Lloyd George lett, tagjai pedig Borovics osztrák tábornok, Mackensen tábornok német, Weigand ezredes francia, Cudorna olasz delegátus, valamint Nikolaj Nikolajevics nagyherceg elindultak Szerbiába. A vizsgálóbizottságot a gyönyörűen felszított pályaudvaron leirhatatlan lelkesedés közepette fogadták. Hatalmas felirások hirdették: „Genfből jön az igazság!” A lakosság hosszasan ünnepelte a delegátusokat, őfelsége I. Petár király pedig fényes recepciót rendezett tiszteletükre a királyi palotában. A lapok fényképfelvételeket közöltek, amelyeken a király a bizottság tagjaival beszélget igen derűsen.

A bizottság munkálatai kerek egy évig tartottak. Ezalatt az udvari bálók és népi ünnepek egymást követték. Szerbiában az összes újszülötteket Lloydnak keresztelték el, bár ez a név nem szerepelt az

ortodox naptárban. Nikolaj Nikolajevics nagyherceget a legszebb huszárezred védnökévé nevezték ki.

Háromszáz oldalas jelentés

A Népszövetség 1916 januári ülészakán a bizottság betervezte 300 nyomtatott oldalra terjedő jelentését. A jelentés benyújtását lázas izgalom előzte meg. Egy amerikai újságíró kétezer dollárt fizetett a Népszövetség egyik nyomdászának, hogy 24 órával hamarabb láthassa a jelentés két oldalát. A jelentés elbűvölte a merénylőket, mint politikai fegyvert, nyugalomra intette az érdekelt feleket, rámutatott arra, hogy a szerb hatóságok jóindulatulag megkönnyítették a bizottság munkáját és javasolta, hogy ezek a hatóságok a maguk hatáskörén belül külön vizsgálatot is indítsanak, amelyek eredményét közöljék a Népszövetséggel. A tanács egyhangulag elfogadta a javaslatot és melegen gratulált Lloyd Georganak, az eredményesen dolgozó bizottság elnökének. 1918-ban a szerb hatóságok vizsgálatát tartalmazó jegyzőkönyveket a tanács rendes ülészakára elé terjesztették.

Végleg likvidáltak...

Ezen a szesszió az üléssterem félig üres volt. A folyósón néhány újságíró lézengett.

— Mi van a napirenden? — kérdezte az egyik, szemmel látható unalommal.

— A naptárreformról szóló jelentés, a bálnavadászat megrendszabályozása, a tengerpartok megvilágítása éjnek idején és azt hiszem, valami szerajevói merénylet-ügy.

— Milyen stádiumban van ez a kérdés? — kérdezi az újságíró ásitva.

— Végleg likvidáltak. Két szerb csendőrt áthelyeztek Belgrádból Nisbe.

Itt ér véget Kelen Jenő színes tudósítása. Milyen egyszerű és milyen szép lett volna minden, ha 1914-ben létezett volna a Népszövetség...

Ki lesz a Banca Nationala új kormányzója?

Dumitrescu volt bankkormányzó a sajtóperek lavináját fogja megindítani

Bucuresti, augusztus 2. Kapcsolatban az új bankkormányzó kinevezésével a Dimineata írja, hogy Tatarescu pártonkivüli embert akar a Banca Nationala élére állítani, Eddig Victor Slavescu, Zauceanu, Teodorescu, Tabacovici és Radu-Irimescu nevei kerültek kombinációba, elsősorban a volt légügyi államtitkáré.

A Tempo jelenti, hogy Grigore Dumitrescu volt bankkormányzó be akar perlelni több lapot, amelyek támadásokat intéztek ellene és számos személyiséget, akik szerint a sajtókampány irányítói voltak. Ugyancsak a Tempo értesülése szerint bizonyos személyek kérni akarják Dumitrescu vagyonának revízióját.

Lelőtték a csendőrök a sovatai haramiavezért

Öt lövéssel terítették le a Muresmente szökött banditáját

Targu-Mures, augusztus 2. Néhány héttel ezelőtt beszámolt az Uj Kelet arról, hogy a Maros mentén újból feltámadt a banditavilág. Megirtuk akkor, hogy egy Aiudról megszökött ismert muresmegyei bandita fosztogatta a falvakat, aki már fogsága előtt is hirhadt volt ezen a vidéken.

A marosmenti bandita üldözésére természetesen a legszélesebbkörű intézkedéseket fogadtatott a hatóság. Csendőrszázadok lepték el a környező falvakat, amelyek mind a bandita életére törtek.

Végül is tegnap Sovata közelében az egyik csendőrrőrt egy gyanús külsejű egyénre lett figyelmes, akit először megadásra szólítottak fel, majd amikor az nem engedelmességet a felhívásnak, a csendőrök rátűztek. Az ismeretlen öt lövéssel végezve rogyott össze. A hatóságok megállapították, hogy a lelőtt bandita Boeriu Simon, aiudi szökött fegyenczel azonos, akit súlyos sérüléseivel a targumuresi kórházba szállítottak be. Állapota válságos.

Wider Jakob egyetlen héber nyomdája Erdélyben

SEINI, Iud. Satmar

Betűöntőde, könyvkötészet, könyvkiadó, stereotypia

Vállalja a legszebb kivitelben bármilyen héber művet, pontoztat is, szidurim, machzorim, chamusim bármily nyelvű fordításban. — Ugyanitt jókarban levő borítékgyártó gép jutányos árban előadó.

SZTUS 3.

geket. Nincs növekedésén előjelét látni. idő, míg az új ermelési folya- tól a pillanat- lép. Ezért ja- k tipikus jele: és a fogyaszt- megközelítőleg iselhető meder- ezért léptünk s periódusba.

as investációk

hogy itt hibás m lehet mindig politikai maga- ról a dolgokról ai konjunktura- sokat is figye- rdéskomplexum, politikája köré tszik ebben a lényeges felada- an változtasson a passzivitást, erevebben ra- elsörendü kon- mert mindaz, tink, nem aktív an történt, ha- ezés és támoga- szabad elfelejte- ckiókat látunk, k azt is, miért szöbölhető okok nyem szerint az setben és ezt a an csökkenteni

A földspekuláció

pekulációt illeti: ikai szempontok ami kissé zava-

antben kétség-

Azon alapszik, dadág, amíg eb- kajemet birtokán t törvénye érvé- snek. Az egyik evezett „külpoli- en az a kérdés: szesség egy na- másik oldalon pléma, az a kér- agára venni egy vagy sem. Vé- lme e kérdések- kodni. Egyetlen dót ró ki meg- an csökkenteni a an törvényre vol- lkezze, hogy mi- ké gazdát a föld, á adót rónak ki. nilyen magatar- bajtó hatalma az szemben.

gy látom, hogy em ad okot arra, ok kieleződésetől ta szenved a pa-

Markus (Haifa)

ráció

lépnie

hogy volt hívei jának elvéhez ria el van ké- cióba való belé- gyöződve, hogy rációba a dunai országnak is be

ak: 990 lej
za 600 lej
1200 lej
ssa 700 lej
400 lej

M:

ztus 18

ztus 21

Lithinés du D'Gustin

OVAKODJON AZ UTANZÁTOKTÓL

HIGIENIKUS ITAL
HUSIT
KELLEMEI
KÖNYV

színház-film művészet

Tompa Béla bucsuja. Kedden, augusztus 6-án, pár nap múlva bucsuzik el Tompa Béla, a cluji Magyar Színház 15 éve szerett művésze a Capitol mozgóban. Műsorán, amely válogatott ötletekkel van összeállítva, fellépnek a román és magyar művészek legjobbjai. F. Tyron Sylvia operatőreskő, V. Hegyi Lili, Bretán Miklós, a Román Opera tagja, Szabó Zoltán operatőreskő, Papp Nusi szobret, Kovács György, Báza Éva táncos, Halász Lajos és zenekara, akik Tompa Béla-t mint Marica grófnő elegáns tisztartóját fogják kísélni. Tompa Béla és tehetséges fia, Tompa László, egy remiszenciákból összeállított revüt fognak előadni, ahol a bucsuzó művész elmondja távozásának körülményeit. Jegyek mindennap délelőtt 11 órától a Capitol-mozi pénztáránál válthatók, ahol Tompa Béla személyesen ad autogramot 12 óráig.

EDISON MOZGÓ MUSORA:

Két film egy helyért: I. Láthatatlan ember. H. G. Wells világhírű regénye film. Claude Rains és Gloria Stuarttal. II. Hoffmann k. a. meséi. Anny Ondrával. Helyárak: 7 és 10 lej. Előadások kezdete: 3, 6, 9 órakor.

A ROYAL MOZGÓ MUSORA:

Ma, szombaton a legszenzációsabb kettős műsor: I. Moszkvai éjszakák, fős.: Harry Baur, Annabella. II. Csak engem szeress. A legjobb angol vígjáték. Premier. Előadások kezdete: Moszkvai éjszakák: 3.30, 6.20, 9.20, Engem szeress: 5, 8, 10.30.

SZINKOR MOZGÓ MUSORA:

(A legnagyobb uyar mozgó)

Ma: Örögasszony. (Az asszony és a bábu). Fős.: Marlene Dietrich, Lionel Atwill, Cesar Romero. Előtte új Micky Mauss és Silly Simphonie. Előadások: 3, 5, 7, 9 órakor. Helyárak: 10 és 17 lej.

Jön: JOSEF SCHMIDT!

AZ OPERA MOZGÓ MUSORA:

Szombat, vasárnap: Az orvos. Sidney Kingsley világhírű színdarabja film. Főszerepekben: Myrna Loy és Clark Gable.

Hétfőtől: Nem vagyok eladó. Jean Harlowval.

MUNKÁS-MOZGÓ MUSORA:

Szombaton, augusztus 3-án 3 és 6 órakor, vasárnap 3, 6 és 9 órakor: I. Borneói kalend. Keleti milióben lejátszóó kalend. Főszerepekben: Rosemary Ames (az új Marlene Dietrich), Zassu Pitts. II. Táncos huszár. Az idei évad legjobb revüfilmje. III. Micky Mauss, híradó és varázsszöveg.

Pályázat

A Targul-Lapusi Orth. Izs. Hitközség pályázatot hirdet magiach képzéssel előimádkozói állásra. Ezen állásra kimondott vallásos és megfelelő okmányokkal bíró egyének augusztus 20-ig nyújtsák be ajánlataikat az Elnökséghez. Költséget csak meghívottak térítünk meg.

Dr. Salamon hitk. elnök

Pályázati hirdetmény

A cluji Zsidó Goldmark Filharmónikus Zeneegyesület pályázatot hirdet a karmesteri állás betöltésére. Pályázati feltételek megtehetőek a cluji izraelita hitközség Cal. Regele Ferdinand 54. sz. alatti irodájában a hivatalos órák alatt.

Pályázati határidő 1935 augusztus 15.

A Vezetőség

KÖZGAZDASÁG

Szuprakovótát kapnak nyersanyag-behozatalra az importőrök

Tíz napon belül megváltoztatják a prémiumokat

Bucuresti, augusztus 2. Mind komolyabb formában tartják magukat azok a hírek, melyek a jelenlegi külkereskedelmi rendszer gyors és gyökeres átszervezéséről számolnak be. Legújabb jelentések szerint a külkereskedelmi rezsim revíziójának alapelveit a kormány nagy vonalakban már ki is dolgozta. Elsősorban a prémiumokban eszközölnék változtatást, miután a jelenlegi rendszer nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket és nem javított a fizetési mérlegen. A prémiumok megváltoztatása az elkövetkező 10 napon belül, tehát augusztus 15-ig gyakorlati megoldást nyer.

Bucuresti féléhivatalos jelentések egyben arról adnak hírt, hogy a kereskedelmi és

iparügyi minisztérium utasítására már megkezdtek a vámnál fekvő áruknak három kategória alapján való csoportosítását, aszerint hogy nyersanyagok, félgyártmányok, vagy feldolgozott iparcikkek. Az importőrök, amennyiben nyersanyaguk fekszik a vámnál, szuprakovótát kapnak ennek átvételére, ha igazolni tudják, hogy az áru ellenértékét módjukban van későbbi, tehát hosszabb időn túl kifizetni. Rövidesen ezt a rendszert általánosítani fogják olyképpen, hogy mindazon importőrök, akik garanciát nyújtanak, arra nézve, hogy az árut nem kell rövidebb időn belül kifizessék, engedélyt fognak kapni nyersanyagok behozatalára.

A mezőgazdasági kamarák államilag kívánják megszervezni a gabona-kivitelt, a szabadkereskedelem teljes kizárásával

Bucuresti, augusztus 2. A mezőgazdasági kamarák uniójának igazgatótanácsa esztörtök délután ülést tartott, amelyen a buza-értékesítés kiállításával és rendszerével foglalkoztak. Az igazgatótanács a jövő gabonakiviteli rendszerre nézve azt a határozatot hozta, hogy a földművelésügyi minisztériumnak a gabonakiviteli állami apparátussal való lebonnyolítását fogja javasolni. A határozatot azzal indokolták, hogy abban az esetben, ha megállapítást nyer, hogy a kivitelt nem lehet a szabadkereskedelmi szervek által elvégezteni, csak az államkivitelt megszervezésére kerülhet sor, melynél a mezőgazdák képviselői intézmények, szövetkezetek, kamarák és szindikátusok játszanak a vezető szerepet.

Csökken a cukorfogyasztás

Az elmúlt év első negyedével való összehasonlításban a cukorfogyasztás az év első három hónapjában 26%-kal csökkent. A gyárak nem számoltak a fogyasztás ilyen nagyarányú csökkenésével s ugyanannyi mennyiséget termeltek, mint a multévi cukorkampány során. Mivel a fogyasztás csökkenése és az eladatlan készletek felhalmozódása az államkincstárt is károsítja, a napokban a pénzügyminisztérium illetékes köztisztviselőinek bevonásával hivatalos értekezletet tartottak, amelynek célja a cukorfogyasztás régi nivóra emelésének lehetővé tétele volt. Beavatott helyről származó közlések szerint az

értekezlet mérlegelte az állami cukorilleték csökkentésének, valamint a gyárak által fizetett répa-beváltási ár mérséklésének lehetőségét. Az értekezlet figyelembe vette, hogy két évvel ezelőtt a répa-beváltási ár 7300 lej volt vagononként, de akkoriban viszont a pénz vásárlóerepe alacsonyabb szinten állott. Az értekezleten résztvevők összehasonlításra megvitatták néhány külföldi ország termelési, adózási és forgalombahozatali adatait. Azt találták például, hogy Jugoszláviában 23%-kal alacsonyabb a beváltási ár, mint Romániában. Belgiumban a répa beváltási ára szintén több, mint 20%-kal alacsonyabb, noha ott a munkabérek lényegesen magasabbak.

Kelet- és délkelet-európai iparoskongresszust terveznek Bucurestiben. A bucaresti munkakamara Lengyelország, Csehszlovákia, Törökország, Jugoszlávia és Bulgária iparosainak vezetőit Balkáni Iparos-szövetség megalakítása érdekében nemzetközi kongresszusra hívta össze. A meghívottak elfogadták a meghívást, mire megállapították a kongresszus összejövetelének időpontját szeptember 29 és október 3-ika közötti időre. A kongresszus tárgyalni fogja az iparvédelem problémáit, megvitatta a társadalombiztosító intézmények és az iparosság viszonyát a nemzeti munka védelmének kérdéséről, valamint a kontárok elleni harc hatékonyabbá tételének lehetőségét. javaslatot fognak előterjeszteni az ipari termékek csereforgalmának megkönnyítése irányában s felvetik szakkurzusok rendezésének, valamint közösen megrendezendő nemzetközi kiállításnak lehetőségét. A kongresszus résztvevői meg fogják tekinteni a bucaresti és a prahovavölgyi üzemeiket.

Kitűnő lesz a kukoricatermés. Bucurestiből jelentik: Az utóbbi napok bőséges esőzései következtében a kukoricatermés az utóbbi 10 év legkiadósabb termése lesz. Sajnos viszont, hogy a tengerit importáló államok legnagyobb részének valutája vesztett értékéből. Újabb kimutatásokat kérnek az iparvállalatoktól. Az iparügyi felügyelőségek egy július 24-én kelt miniszteri rendeletre való hivatkozással felhívták a körzetükbe tartozó iparvállalatokat, hogy kéthetenként pontos kimutatást küldjenek be a felügyelőségekhez a következő adatokra nézve: a gyár nyersanyagbeszerzése és szükséglete, a nyersanyagárak, az árukészlete, az eladási árak, az alkalmazottak összetételében beállott változások stb. Ezen kimutatást mindazon iparvállalatok kötelesek havonta kétszer betérjeszteni, amelyek a minisztérium által előírt 35 fontosabb iparcikket gyártanak.

Miért izzad? Vegyen

Höfer

3 számú hintőport.

AFRO

HIRDETÉS

egykoron a legnépszerűbb és legolcsóbb hintőport. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Alkalmazásuknak 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetés díja előre fizetendő. Jelenlegi árakat csak úgy továbbíthatjuk, ha portokhoz mellékelve van.

Házasságokat biztos eredménnyel kötve a szülőkörök összeköttetéssel rendelkező „Mocskos” iroda, Cluj, Regele Ferdinand 116.

Röfösülette megbízható, fiatal, ügyes és szorgalmas fiú vagy leánysegéd azonnal felvételt. Román nyelv tudása megkívánatlik. Ajánlatokat „Székely vidéken” jelíre a kiadóba.

Cluji orvos új típusu, jóállapotban levő diathermiát és kvarzlámpát keres megvételre. Cím a kiadóban.

44 éves izr. intelligens, csinos, gyermektelen uriaszony székelyföldi városban szép házzal és jól jövedelmező foglalkozással. Tisztességes, jóméjű uriemberrel megismerkedne komoly szándékból. Csakis ki fogástalan jellemű urak irjanak „Jövedelmem havi 10-15.000 lej” jelíre a kiadóba.

Szestűző, gépészvizsgával rendelkezik, jelenleg állásban van, üzembeszűntetés miatt állást keres. Róth József Iclodul-Mare, jud. Somes.

Parcellák a Házsongárdban. Hét darab legnagyobb, legszebb parcella a Házsongárdi temető legújabb részén, szép, emelkedett, kilátásos síma helyen, kitűnő termőfölddel beültetve leszállított áron eladó. Értekezni: Cluj Str. N. Iorga 5 alatt a tulajdonosnál.

Garzonlakás és butorozott szobák azonnali kiadók Str. N. Iorga 5 sz. alatt.

Vegyesmérnök, német technikumot végzett, szerény igényekkel állást keres. Cím a kiadóban.

Ebédelőrendezés, modern, eladó. Megtekinthető Str. Regalá 8, portánál.

Tanuló felvétetik. Jelentkezni textil divat üzletben Piata Mihai Viteazul 39. Szombaton zárva.

Naponta frissen fejt kóser tehén és bivalytej — házhoz szállítva is — kapható Schwartz Ignácnál Str. Iasilor 9.

Elsőrendű Cukrászról házakhoz ajánlunk esküvőkre, eljegyzésekre és más ünnepekre alkalmakra. Ugyanott rendeléseket is fogadjunk. Str. Dubalarilor 8. Adlerné.

Hatva

Egy sz Hogyan

Berlin, augusztus 2. német sajtó tanácsalannak probléma előtt. Van egy is az országban, amely gávé tenni a nemzeti sz. Ez a kisebbség nagy felelősséget hárít a vezérkarról, jöhet a vezérkarról, hogy a „kisebbség” csökkentsen.

Amikor Hitler még nem ilyenfajta kisebbség sz. eléggé hízog szavakat és gozatta, hogy nincs ostrogon, mint a többség, amely a természetnél foglusa. Bezzeg a helyzet Hitlerék is más vélemény jelentőséget tulajdonítanak ément mondó többségnek talált föl az ellenzék, mondta, hogy ez nem tagadásnál. A jövő fog nyire „terméketlen” ez a.

E pillanatban a helyzet temi ifjuság, amely a hitjutásig leglelkesebb nemzetközi szocialista moz nemcsak hogy ellany szemben, hanem egyen vele. Frankfurt, München, nai Frankfurt egyeteme fellegvári voltak a hit ellenzékben vannak a pákat igérő és semmit be dalmi” rendszerrel szembe.

Jellemző ezre az állcheni náciáknak egy új ujsághoz intézett levele, között így sopánkodik:

„Szinte elképzelhetetlen, lem uralkodik a mi egyen hinni, hogy egy liberális ember. Lehurrogják vagy a mai uralmat. Ha kéz akármelyik könyvtárban a botránkozva olvassa már rendszer és az ujságot amiket a diákok ráfirkálják — „Mocskos szennylap butító!” Az egyetem padokon késsel kifaragva találni: „Le Hitlerrel!” „szocialistákkal!” Az olvasjuság nem olvassa a nem csak a külföldieket. A szocialista sajtó valóságghatam, a diákság hatvanben van a mai rendszerrel.

A lapot és még néhány a cikket átvette, minden tárjuk ellenére, elkobozt zőbb az „új hullámról”, mény, hogy azok az ifjak (aki maga is diák volt) lése jutalmul bejuthat ennek a himnusznak oly amelynek éle a párt elle

Intimité

Párizs, augusztus 2. A számban renkielőt érde a német titkosrendőrség polizei működéséről, am vanmilio lelket számláló rorja alatt. A Gebeime ismertebb nevén a Ges egyik bizalmasa: Himmal együttel a rohamcsapat. Amit Szovjetországban saaiban a cseka jelenté tapo a hitlerista Né Nincs Németországban ezadna meg e szörnyű né Gestapo metódusait min nyes letartóztatások, el vallomások”, törvénytelési zási metódusok, amelyek véd sem meri felemelni börtönéből, a Kolumbia letlen folytán kiszabadul tükön át rettegve gondok között eltöltött napnak, az elrabolt emigr

Izs. Leányinte

Josif Vulcan 4. Felvesz lába jár, mint bel- és k kát mérsékelt díjazásért ügyelet, korrepetálás és Prospektussal szolgál

Hatvan százaléka a német diákságnak Hitler-ellenes

Egy szenzációs levél, ami miatt a hitleri sajtó egy részét elkobozták
Hogyan dolgozik a „Gestapo“, a Harmadik Birodalom csekája

Berlin, augusztus 2. A „gleichschaltott“ német sajtó tanácsalanelkül áll egy különös probléma előtt. Van egy „kisebbség“ ugyan is az országban, amely nem hajlandó magáévá tenni a nemzeti szocialista ideológiát. Ez a kisebbség nagy fejtörést okoz a pártban, jóllehet a vezérkar egyre azon igyekszik, hogy a „kisebbség“ jelentőségét lecsökkentsék.

Amikor Hitler még nem volt uralmon, az ilyenfajta kisebbség számára nem talált eléggé hízogó szavakat és nem egyszer hangoztatta, hogy nincs ostobább dolog a világon, mint a többségben való bizakodás, amely a természetnél fogva is elenyevd és lusta. Bezzeg a helyzet megváltozásával Hitlerék is más véleményen vannak és nagy jelentőséget tulajdonítanak a mindenre áment mondó többségnek. Goebbels új szót talált föl az ellenzék jellemzésére és azt mondta, hogy ez nem egyéb „terméketlen tagadásnál“. A jövő fogja eldönteni, mennyire „terméketlen“ ez a tagadás.

E pillanatban a helyzet az, hogy az egyetemi ifjuság, amely a hitlerizmus uralomra jutásáig leglelkesebb támogatója volt a nemzeti szocialista mozgalomnak, immár nemcsak hogy ellanyhult a náciizmussal szemben, hanem egyenesen szembekerült vele. Frankfurt, München, Freiburg és majnai Frankfurt egyetemei, amelyek egykor fellegvárai voltak a hitleri terrornak, nyílt ellenzékben vannak a paradicsomi állapotokat ígérő és semmit be nem váltó „forradalmi“ rendszerrel szemben.

Jellemző ezekre az állapotokra egy müncheni náciidáknak egy nürnbergi antiszemita újsághoz intézett levele, amelyben többek között így sopánkodik:

„Szinte elképzelhetetlen, hogy milyen szellem uralkodik a mi egyetemünkön. Azt kell hinni, hogy egy liberális rendszerben él az ember. Lehurrogják vagy röhögve gunyolják a mai uralmat. Ha kézbe veszi az ember akármelyik könyvtárban a „Stürmert“, megbotránkozva olvassa már az első oldalán a rendszert és az újságot becsémérő szavakat, amiket a diákok ráfirkálnak: „Náciidisznök!“ — „Moocsok szenny!“ — „Hazug népbütitők!“ Az egyetem minden térében a padokon késsel kifaragva e szavakat lehet találni: „Le Hitlerrel!“ „Le a csaló nemzeti szocialistákkal!“ Az olvasótermekben az ifjuság nem olvassa a német lapokat, hanem csak a külföldieket. A német nemzeti szocialista sajtót valóságilag bojkottálják. Mondhatom, a diákság hatvan százaléka ellenzékben van a mai rendszerrel szemben.“

A lapot és még néhány más újságot, amely a cikket átvette, minden jóindulatu kommentárjuk ellenére, elkobozták. Mi sem jellemzőbb az „új hullámra“, mint az a körülmény, hogy azok az ifjak, akik Hort Wessel (aki maga is diák volt) himnuszának éneklése jutalmául bejuthattak a pártba, most ennek a himnusznak olyan szöveget adtak, amelynek éle a párt ellen szegződök.

Intimitások a „Gestaporól“

Párizs, augusztus 2. A Journal Julius 29-i számában rendkívül érdekes tudósítást közöl a német titkosrendőrség a geheime Staatspolizei működéséről, amely több mint hatvanmillió lelket számláló országot tart terrorja alatt. A Geheime Staatspolizei vagy ismertebb nevén a Gestapo élén Göring egyik bizalmasa; Himmler kapitány áll, aki egyúttal a rohamcsapatok parancsnoka is. Amit Szovjetország tragikus periódusaiban a cseka jelentett, ugyanaz a Gestapo a hitlerista Németország számára. Nincs Németországban ember, aki nem borzadna meg e szörnyű név hallatára, mert a Gestapo metódusait mindenki ismeri: önkényes letartóztatások, elhurcolások „spontán vallomások“, törvénytelen és barbár nyomozási metódusok, amelyek ellen egyetlen ügyvéd sem merj felemelni szavát. A Gestapo börtönéből, a Kolumbia Hausból különös véletlen folytán kiszabaduló foglyok egész életükön át rettegve gondolnak vissza a hónapok között eltöltött napokra. Berthold Jacobnak, az elrabolt emigráns újságírónak ba-

rátai valósággal boldogok voltak, midőn megtudták, hogy Jacobot a Moabit fogházban börtönözték be.

A mindenható Buch őrnagy Magától értetődik, hogy a Gestapo, mint hivatalos intézmény, nem avatkozhatik be minden dologba ismert ágensei útján, mert eképpen nehézségeket teremtene a Harmadik Birodalom kormányának. A diktatórikus rendszer által megkívánt törvénytelen szükségességek kielégítésére egész sereg titkos szervezet és csoport működik, rövid és bizalmas parancsok útján. Komplikált szervezet ez, amely mégis bámulatos pontossággal működik. A különböző sejtkek kölcsönösen nem vesznek tudomást egymás létezéséről, de ellenőrzik egymást és ismert beosztásuknak megfelelően különböző rendeleteket hajtanak végre. Közöttük van a rettegett „Uschla“ (Untersuchungs und Slichtungs-ausschuss), vagyis a nyomozási és eltussolási bizottság, a hitlerista párt igazi csekája. Központja a müncheni Barnaház. Elén Buch őrnagy áll,

a Führer egyik legrégibb szárnysegéde. Ez a hallatlan energiával rendelkező egyén nem ismer rokont és barátot, amikor a náci rendszer valamely ellenfelével kerül szembe és a vérengzésig kegyetlen. Egyetlen felelőse van: Hitler. Senki másról nem kap és nem fogad el utasítást. Az Uschlahoz csak akkor folyamodnak, ha minden más eszköz csődöt mondott. Ennek a náci-csekának megvan a maga külön büntetőkönyve és személyes egysége. Írásbeli rendeletek vagy utasítások itt nem léteznek, jegyzőkönyv vagy jelentés nincs, tárgyalás mégkevésbé. Az 1934 június 30-i expedíciót Buch őrnagy készítette elő. Ő volt az, aki Hitler elé terjesztette a proskribáltak listáját. Az ő emberei végezték ki Róhm kapitányt és barátját. Az Uschla kinyomozta áldozatait, elítélte és kivégezte őket anélkül, hogy módot adott volna a védekezésre. Ez az Uschla még soha egy meggyanusítottat nem mentett fel.

Buch őrnagy pozícióját bizonyos ideig a

hirhéd Paul Schultz főhadnagy és Ehrhardt tengerészkapitány konkurenciája veszélyeztette. Ezek a féktelen ambíciójú és hallatlan energiával rendelkező emberek megteremtették a Braunes Hausban a hirhéd G-cellát, amely még a párt alvezérei előtt is csak nagyon kevésbé volt ismeretes és amely az Uschla végrehajtószerve lett, minthogy Paul Schultz a gyilkolás technikájának elismert tekintélye volt. A G-sejt rövidesen aláalta Buch őrnagy tekintélyét is olyannyira, hogy a külföldi propaganda és az emigránsok ellenőrzésének szekciója is Schultz és Ehrhardt kezébe került. Hatalmas elánnal dolgoztak. Csaknem minden emigránsnak meg volt a maga dossziéja. A költségeik is ehhez mérten nagyok voltak és havonként meghaladták a három és félmillió márkát. Buch túrelmesen várt a pillanatra, midőn lerázhajta magáról a konkurenciát. A Róhm-összeskűvés után, midőn jelentést tett a Führernek és bemutatta a proskribáltak listáját, rávezette erre Schultz és Ehrhardt neveit is. Csodával határos szerencse folytán mindketőnek sikerült megmenekülnie és megszöknie Németországból. Azóta Buch őrnagy rivális nélküli vezére az Uschlanak és a G-sejtnak. Emberei egész Európában dolgoznak. Hamis név alatt. Igazi személyazonosságukat csak Buch ismeri. A külföldi kormányok hiába próbálnak meg felvenni a harcot a német birodalom határain elkövetett bűntetteikért. Ezeket az embereket védi a Braunes Haus, minden szélhámosok titkozatos és sérthetetlen menedékhelye.

Ujabb náci-tüntetés Ausztriában

BECS, augusztus 2. (Rador.) Az innsbrucki és környéki nemzeti szocialisták tegnap tüntetést rendeztek Hickl rendőr meggyilkolásának egy éves fordulójára alkalmából. A hegyekben égő horogkereszteket állítottak fel, a falakra plakátokat ragasztottak és kampókereszteket festettek. A rendőrség több letartóztatást eszközölt.

Rendkívül nehezen, de biztatóan haladnak a transzfertárgyalások

Bucuresti, augusztus 2. A külföldi transzfertárgyalásokkal kapcsolatban az Adeverul azt hiszi, hogy a román delegátusok nyíltan rámutatnak az ország helyzetére, valamint fizetési lehetőségeire. Hangsúlyozni fogják, hogyha a hitelező országok nem fognak újabb árurendeleteket eszközölni Romániában, nem tudhat az állam eleget tenni kötelezettségeinek. A kormány reméli, hogy így olyan feltételekhez juthat, amelyeket betarthat. A kormány rá fog mutatni, hogy többet évi

5 százaléknál egyetlen országnak sem tudhat fizetni. Remélik, hogy Londonban is kielégítő eredményeket fognak elérni. A lap szerint a párizsi tárgyalások képezik a probléma legkényesebb oldalát. Ha a Franciaországgal, Angliával és Amerikával szemben fennálló közadóságok augusztus 1-i esedékességet devizákban nem is lehetett teljesíteni, azokat kifizették Romániában lejben. A tárgyalások megértő szellemben folynak, de el fognak húzódni.

Augusztus 18-án ül össze Luzernben a progresszív klacionisták világszövetségének első konferenciája

London, augusztus 2. A progresszív általános cionisták világszövetségének londoni központja közli, hogy augusztus 18-án délelőtt 10 órakor veszi kezdetét Luzernben a világszövetség első konferenciája.

A konferenciát Rev. J. K. Goldbloom, a végrehajtóbizottság elnöke nyitja meg és jelentést tesz a pártvezetőség tevékenységéről a krakkói konferencia óta.

Ezután megválasztják a konferencia elnökségét, majd a progresszív klacionisták politikai irányvonalairól tartanak referátumokat: dr. Nahum Goldmann, Kurt Blumenfeld és M. Glückson.

A referátumokat általános vita követi, majd dr. Martin Rosenblüth, a szervezet alapszabály-tervezetét fogja előterjesztetni. Ennek megvitatása után megválasztják a világszövetség vezetőségét.

SPORT

Országos szervező akcióban az Erdélyrészi Makabi Szervezet

Cluj, augusztus 2. (Az Uj Kelet tud.) Az erdélyrészi Makabi szervezet megalakulásával, azonkívül, hogy a már meglévő zsidó sportegyesületek irányítását látja el, kötelezettséget vállalt az irányban, hogy rövid időn belül azokban az erdélyi városokban, ahol még nincs Makabi sportegyesület, megalakítja azokat.

Az oradeai konferencia után a szervezet elnöke és a vezetőség néhány tagja között állandó levelezés folyt, amelynek célja a szervezési munka-program kidolgozása volt. Az elnökség célból Erdély és Bánát területét szervezési kerületekre osztotta és úgy határozott, hogy ilyen terv alapján kerületenként járja be a benne levő városokat és alakítja meg a Makabi szervezet ottani sportegyesületét.

Ennek a programnak első részeként a közeljövőben dr. Salamon Ignác, a szervezet erdélyi tartományának elnöke körutazna megy, amelynek folyamán a már előre lelevelezett következő városokban alakítja meg a Makabi csoportot: Hida, Alba-Iulia, Târgu-Mures, esetleg Dicioanmartin, Majd: Gherla, Dej, Bistrita. Ezekben a helységeken, miután a csoportok megalakultak, a közelükbe eső Clujról egy-egy Makabi instruktor megy ki, akik helységenként instruktor-tanfolyamokat rendeznek és technikai vezetőket képeznek ki. Az újonnan kiképzett instruktorok pedig, miután a Makabi munkát városainkban beindították, az erdélyi központtól kapott tervszerű utasítások alapján meglátogatják a körzetükbe eső kisebb, de a zsidóság által tömegesebben lakott helységeket és kis alcsoportokat fognak alakítani, amelyek szervileg a közelükbe eső nagyobb helységen keresztül fognak a Makabi közösségébe tartozni.

A szervezési akcióval kapcsolatban azonban a Makabi szervezet elnöksége programjába vette a már meglévő zsidó sportegyesületek meglátogatását is. Ugyancsak a közeljövőben az elnökség egyik tagja sorra fogja látogatni az erdélyi zsidó sportegyesületeket, amely alkalomból az egyesület teljes vezetősége, az ifjusági szervezetek egy-egy kiküldöttje, a helycsoport kiküldöttje, valamint a Zsidó Párt ifjusági tagozatának testnevelési referense előtt nagyobb vonalakban ismertetni fogja a Makabi szervezet célkitűzéseit, valamint azokat a kötelezettségeket, amelyek a Makabi szervezet kötelekésbe tartozó zsidó sportegyesületekre hárulnak. És amennyiben az illető sportegyesületnek a Makabi alapokra való átszervezéshez instruktorra volna szüksége, az erdélyrészi Makabi szervezet gondoskodik kiképzésről, aki 8-10 napos instruktorképző tanfolyam útján kiképezi az erre szükséges vezetőket.

Az erdélyrészi Makabi szervezet szervezési akciójával egyidejűleg a már meglévő zsidó sportegyesületeknél újabb lépéseket fog tenni, hogy a legrövidebb időn belül vegyék fel a Makabi nevet. Tekintettel arra, hogy a névváltozás, illetve kiegészítés fölött csak közgyűlés dönthet, a szervezet elnöksége a zsidó sportegyesületektől végső terminusokat fog kérni a rendkívüli közgyűlés összehívására tárgyában, amelyek hivatala lesznek a zsidó sportegyesületek neveinek Makabira való kicserélése, illetve kiegészítése fölött határozni.

Építők! Építésszek!
A legolcsóbb és legjobb megoldás
központi fűtések
részére az
AUTOCALOR önműködő szén-fűtelőkészülék
Tiszta, zajtalan, füstmentes és szagtalan. Érdeklődőknek nemkötelező felvilágosítást, ajánlatot díjtalanul ad:
„Petroşani“ r. i. képviselése
Cluj, Str. Enescu 15. Telefon 1300.

Izr. Leányinternátus Arad
Josif Vulcan 4. Felvesz egy nyilvános iskolába járó, mint bel- és külföldi magántanulókat mérsékelt díjazásért. Állandó tanári felügyelet, korrepetálás és bőséges jó ellátás. Prospektusai szolgálnak az igazgatóság.

Istenkeresők a kárpátok alatt

A MÁRAMAROSI CHASZIDIZMUS REGÉNYE

ÍRTA: SCHÖN DEZSŐ

(39)

Pedig alapjában véve semmi panaszja nem lehetett Maramuresre. Amióta leköltöztek Bedőházára, nőitől a férje táborá és a szombatnak olyan jellege van, mintha nem is egy fiatal caddik asztalához gyülekezzenek az emberek, hanem valami öreg caddikhoz, kinek hirveve úgy belerágtá magát az emberek tudatába, mint a birsalma szaga a jó, öreg butorokba. Őt, a rebecent szintén szeretik és tisztelettel veszik körül ezek az egyszerű maramuresi zsidók. Azt se tudják, hogy miképpen járjanak a kedvébe. De ő világosan látja, hogy Maramuresen háboru van és őket akarják a harc középpontjába sodorni. Nem mondta ezt neki senki, sohse beszéltek előtte erről, de a szive megsejtette. A sigheti háboru zaja áttört korlátokon, áthatolt hegyen-vízen és falakon és a jóságos, aggódó tekintetek közvetítésével eljutott ő hozzá is. Ő érzi, hogy a nagy sigheti háboru során, ahol két hatalmas ellenfél méri össze erejét — akarva, nem akarva — őket, a fiatalokat, a háboru középpontjába sodorják. Nyugtalan szíve azt sugtá neki, hogy ők lesznek azok, akik ebben a harcban el fognak vérezni.

Bezzeg, milyen másképpen képzelte ő el Maramures nagyapá házában... Akkor került először szóba Maramures, amikor nagyapá megírta Zsikevbe, hogy a gyermekek jöjjenek már haza és ők hazamentek. Ő bevívta akkor Frajemet, a gabbet és kérte, hogy mondja el neki őszintén, mi is van ott Maramuresben?

— Egyetlen lélek sincsen Maramuresben — mondta akkor Frajem lelkesen, — aki ne volna a miénk. „Lóter ágjene nefásesz”. Amikor került először szóba Bedőházán töltött egy szombatot, csupán a színes káftánok száma volt negyvenegy. Tudja, rebecem, mit jelent az: negyvenegy rabbi egy asztalnál? És mit gondolsz, kik voltak ott? Reb Hersele lizkai rabbi, Reb Jozsef Majer szapionai rabbi, Reb Zálmen Lájv sigheti rabbi, Reb Snelke szőlői rabbi. Hát amikor a caddik Dragomérfalván töltött négy hetet a fürdőben? Ez a négy hét valóságilag egyetlen hosszú ünnepnapja volt a maramuresi zsidóságnak. Négy hétre az egész maramuresi zsidóság Dragomérfalvára költözött. Strájmliában és kaftánban jártak az emberek egész héten át. Ötven ember aludt egy-egy szénapadlason. Hát ez Maramures...

Furcsa — gondolta a fiatal rebecem, — hogy amíg nagyapá élt csak beszéltek a dologról, de senkise ment el a háztól. Aranyzivű szent volt szegény nagyapá, szerette, ha összes gyermekei körötte voltak, mert bennük lelte gyönyörűségét. De alig hogy meghalt, már is jöttek a chaszidok, mindenki érdemet akart szerezni. Csinálni kell a gyermekekkel valamit — kiáltották minden oldalról. Egy gyermeket Maramuresnek kell adni — mondták a maramuresi hívek. A választás rájuk esett. Az ő férje, Reb Szulcse, legidősebb gyermeke Reb Burechelnek, nagyapának is kedvence volt, a maramuresi hívek tehát az ő személyéhez ragaszkodtak. Bedőházát választották ki székhelyül. Nagyszerű hely — mondták a járási rasekulok. Országuton fekszik, vasútállomása van, minden oldalról megközelíthető, odatorok az egész taracvizi járás és nem esik messzire az izamentieknek sem. Csak nem kell sokat készülni — sürgették egyre határozottabban — az emberek már várják a caddik gyermekét.

A fiatal asszonyka bár nem tudta megmagyarázni, hogy miért, de csodálatos módon már kezdetől fogva rossz sejtései voltak Maramuressel kapcsolatban. Amikor elbucszott a wizenszti udvartól, bement apósa szobájába, elmondta aggodalmait és keservesen zokogott. Reb Burechl wizenszter vizagstalta:

— Tanácsot nem adhatok neked, gyermekem. A rebe mestersége olyan, mint a kötéláncosé. Önfeláldozóan kell teljesítenie hivatását, mert a szédítő magasságokban nem gondolhat jutalomra. S ha már eljutott a célhoz, nem tudja másnak elmagyarázni, hogy nézde ezt így és így csináltam. — Nektek azonban megígérem, hogy szerencse fog kísérni benneteket utatokon.

De jóformán még körül sem nézett Bedőházán, még mielőtt hozzáfogott volna ahhoz, hogy új otthonát berendezze, meghallotta a sigheti háboru csatazaját. Lázálmos éjszakakor hallotta, mint törnek felje a hullámok, mint mossa ki új otthonuk falát a szennyes áradat és képzeltében már látta, miképpen táncol az ő új otthona a tajtékzó hullámok hátán. A házbellek persze kibeszélték, hogy szó se róla, nem is olyan borzasztó az a sigheti háboru: és végeredményben nem érinti őket. Nekik semmi közük a dologhoz. Lázálmaik rendkívüli állapotával magyarázták, viszont egyetlen pillanatra sem sikerült ők megnyugtatóniok. Hej, nagyon jól tudta ő, hogy mi az machlajke! Amikor két tábor hívei üldözik, verik, denunciálják, lehetetlenné teszik egymást és egymás életére törnek. Persze, ezeket a háborukat rendszerint mással magyarázzák. Ugy mondják, hogy

szent dolgok rejlenek mögötte, de jaj annak, akit a következmények sújtanak...

A fiatal bedőházai rebecem hazament szüleihez. Elhatározta, hogy mielőtt életének legnagyobb eseménye bekövetkeznék, meglátogatja ősei sírját. Férje nem akarta utnak engedni, a házbellek is lebeszélétek. Istenem — mondták — hogyan induljon egy áldott állapotban levő asszony ilyen hosszú utra? De ő napokon át sirt és azt tapasztalatló tudta, hogy egy asszony könynevei hatalmas bástyafalakat is képesek ledönteni. Néhány napi sírás után összecsomagolták, két kísérőt adtak mellé és utnak indult.

Igy érkezett Zsikevbe a fiatal bedőházai rebecem. A bedőházai rebecem könyneinek végtelen zuhataga szülei házában sem szakadt meg. Még csak ott érezte igazán, mennyire oka van a sírásra. Előbb édesapjának panaszkodott, majd édesanyja előtt öntötte ki szíve keservét. Édesapja elküldte azután besz-din-sámeszt a temetőbe és meghagyta neki, hogy menjen előre, a fiatal rebecem majd követni fogja. Külön lelkére kötötte a sámesznek, hogy amikor a temető kapuján belép, kiáltssa ki fennhangon, hogy két forintot adományoz jótékony célra annak a léleknek az üdvéért, amelyik hamarabb fogja megmondani Rabbi Elizernek, gyermeke eljött sírházhoz, hogy imádkozzon.

— Tudod, gyermekem — magyarázta Reb Majer, a zsiikevi caddik, a fiatal bedőházai rebecem édesapja — az ember lelke nem pihen mindig a sírjában. A tulvilágon azonban nagy eset az, ha egy elhalt lélek pár garast kereshet olyképpen, hogy a lelkiüdvéért felajánlott pénzösszeget jótékony célra adják. Most vetekedni fognak a lelked, hogy ki menjen előbb és közölje nagyapáddal a hírt. Miután a sámesz kihirdette ezt, erigy és imádkozz és én kérem a jóságos eget, hogy hallgassák meg könyörgésed.

Hinde asszony, a fiatal bedőházai rebecem félénken és meghatódotan lépett a zsiikevi temetőbe. Édesanyja egy könyvet is nyomott a kezébe, őseinek nevei voltak benne feljegyezve. Sírnia kell és könyörögnie, míg az ősök meghallják és eszedezni fognak a Legfelsőbb Trónus előtt szerencsétlen unokájuk érdekében. A fiatal rebecem úgy érezte, hogy nehezére esik ez a nagyapákkal való diszkurzus. Ott a zsiikevi temetőben, omladozó sírkövek és behorpadt hantok között nem látott lelki szemei előtt csak szakállakat és strájmlikat és szíve megremegett a félelemtől. Istenem, mennyivel más volna, ha nagyanyával állhatna szóba. Könnyebben menne és sokkal többet lehetne elmondani. Végeredményben egy férfinak még sem lehet mindent elmondani...

Kétizen járt már ezeken a helyeken. Kislány volt, amikor édesanyja nagybeteg volt és akkor Reb Jánkev sírjánál imádkozott. Biztos volt benne, hogy ez a nagyapá-sokkal tekintélyesebb és sokkal több befolyással bír az örökkévaló előtt, mint a többi ősök. Nem hiába halt ő mártírhálál! Amikor Bogdan Chmielcki és az ő kozákcsapatai Zsikevben pusztítottak, Reb Jánkev rabbitskodott ott. A kozákbandita körülvette a templomot, amelyben a zsidó község maradvékja rejtőzött és követelte, hogy mindannyian térjenek ki, különben rájuk gyújtja a templomot. Ekkor felment Reb Jánkev a frigszekerény elé, kinyitotta annak ajtáit, zsebéből hosszú, éles kést húzott ki és ott helyben elmesztette a nyakát az egész gyülekezet előtt. A vérengző kozákvezért megrendítette a hallatlan lelkié, amit Reb Jánkev tanusított, örjögött bosszuságában, lecitálta az ősz szenteket a magasságból, de a zsiikevi zsidókat nem bántotta. Ezzel az őseivel, Reb Jankevvel, aki mártírhálál halt, sokszor hengegett Isten előtt a fiatal bedőházai rebecem. Az édesanyja is jobban lett akkor, anélkül, hogy különösebb intervenciók váltak volna szükségessé.

Reb Jánkev egyébként is nagy ősök gyermeke volt. A frankhoni Provence-ból került Galiciába és ősei is onnan származtak.

Hinda hallotta gyermekkorában, hogy mielőtt kiüzték volna Provence zsidóit, előbb szemük láttára lerombolták Mersailles-ben a provençei főváros templomait és imaházait. Az új gólusvándorok vállukra vették az ősrégi templom köveit és addig cipelték a drága terhet, míg el nem jutottak Prágába. Prágában lerakták egy új templom alapjait és ebbe építették bele a köveket. Ennek az ujjáépült templomnak az Alt-Neuschul nevet adták. Ebből a családból származtak az Alt-Schulerek és ezeknek volt a gyermeke Reb Jánkev, a fiatal bedőházai rebecem nagyapja.

Abba az imakönyvbe, amit édesanyjától kapott, apai nagyapjának a neve is be volt jegyezve: Reb Naftule Ropsicer. Valamennyi őse közül Hinde asszony előtt ez volt a legszimpatikusabb. Drága ember volt Reb Naftule, a ropsicai nagyapá, amolyan szelíd, mosolygósarcu, vicces hácsi, aki emellett korának legnagyobb caddik-

ja volt. Amikor rágondolt, körülnézett a temetőben és látta, hogy a besz-din-sámesz már kiment a temetőkerből és ő magában maradt. Van ez a sámesznek, tudja, hogy idegen nem tartózkodhatik ott, amikor ő őseivel beszél ki magát. Reb Naftule Ropsicer — gondolta a fiatal rebecem — végeredményben más, mint a többi: különb: emberibb és megértőbb. Legutóbb is, amikor esküvéje előtt ittjárt, alaposan kidiskurálta magát vele. Hiába a vér nem válik egykönnyen vízzé.

Drága nagyapá, eszedezett a fiatal bedőházai rebecem — maholnap új életet hozok a világra és Maramuresban nagyon félek, mert machlajke van és minket is belevonnak. Szulcse nagyapja megígérte, hogy meg fogjuk hódítani Maramuresban a zsidó szíveket, de ő meghalt és most harc van ott s én keveset segíthetek férjemnek, mert én csak egy bűnös asszonyi teremtes vagyok...

Megeredtek a könynei. Melege lett, puha, simogató kezet érzett és mosolygós arcot látott maga előtt. Reb Naftule Ropsicer arcát. Nem érdemes sírni — mondták a mosolygós szemek — nem olyan nagy a bibi, gyermekem, majd ellátjuk a baját azoknak a maramuresi verekedőknek, no, nézzél szépen nagyapádra, így, te kis bugris, no kacajg szépen...

A látomás eltűnt, megtörölte szemét. Megkönnyebült. Mennyivel többet ér egy mosoly, egy jóságos, mindennel megbékítő mosoly, mint azok a komor és fenséges caddik-tekitetek. Mennyire másnak látja ő nagyapját, a tréfacsináló caddikot, mint a többi családbeli caddikot...

Valóságilag megújódott, amikor a zsiikevi temetőből kiment. Nem ismert sajátmagára. Néhány napig még otthon maradt szülei házában, kipihente magát, azután elbucszott a familiától és visszatért bedőházai otthonába.

Két hónappal később pedig egy fiugyermek születését jelentették be a técsői zsidó anyakönyvvezetőnél, Reb Jánkel Rosenbergnél. Az újszülött elhalt nagyapja után a Mendel nevet kapta.

*

Csütörtökön született meg az első gyermek a bedőházai Reb Szulcse házában. Még aznap futárok viték szét a hírt a környező falvakba. A pénteki napon zsidók jöttek a Tisza innesső oldaláról, kikészítették a csónakokat, kisebb lakomát csaptak a szabad ég alatt, új lakhelyüknek nevezték meg a Tisza-partját, hogy másnap, szombaton nyugodtan és a vallási formáságoknak megfelelően átevezhessenek a tulsópartra, ahol fiatal caddikjuk, Reb Burechl Wizenszter fia trónol, mint Wizenszterben rezideáló édesapjának maramuresi helytartója.

Péntek este nagy örömműnep volt a bedőházai udvarban. Vacsora után átmentek a beszmedresből a rebe lakására, az úgynevezett második lakomához. Nem mentek át mindannyian, csak az udvar bizalmasai: az előkelőbb és agilisabb hívek. A hívek körbefogták a fiatal caddikot és boldogan énekeltek: „Sebesiféni zuchár luni — haj — vájifrekéni micuréni — haj — haj — haj...”

Egy fiu rontott be hirtelen a szobába, ajkai remegtek, nem birt szóhoz jutni. A fiu kifújta magát, majd szaggatottan mondta: — Rebe, jönnek a csendörök — keresik a rebet — el akarják vinni —

— Bilbul! — kiáltotta Reb Majse Duved, a gányai rasekul. — hányan vannak? Beszélni kell velük...

— Ne csináljatok semmit — mondta a rebe nyugodtan. Majd megfogta bizalmasának, Marche Chune-

nek kezét és a kerteken keresztül nekivágott a szántóföldeknek.

Néhány perc múlva Szakolczy csendbiztos negyven zsandár kíséretében állott meg a rabbi háza előtt. A zsandárokat a ház körül helyezte el, mert fellebbvalói figyelmeztették, hogy miután péntek este sokan vannak a csodarabbinál, föltétlen óvatossággal járjon el. A csendbiztos kezében élesre töltött fegyverrel benyitott a házba és közölte, hogy Hágér Izráel rabbit keresi.

A gabbenak, aki jelentkezett, belügyminiszteri rendeletet mutatott, melynek értelmében azonnali hatályú és örökidőkre kiutasítják a magyar birodalom területéről a Hágér családhoz tartozó összes tagokat. „Ezek a csodarabbik — így szólta a belügyminiszteri rendelet indokolása — kártékony működésükkel kimerítik a kuruzsolás törvénybeütköző bűncselekményének kritériumát, s miután az ország északkeleti megyeiben az izraelita vallású lakosságra nagy befolyással bírnak, a kultura és haladás legveszedelmesebb ellenfeleinek tekintendők.”

A gabe nem sokat értett a rendelet részleteiből, de értésére adta a csendbiztosnak, hogy a rabbi nincs itt, hanem Bukovinában tölti a szombatot. A csendbiztos kijelentette, hogy tudomásá szerint a rabbi igenis itt tölti a szombatot, sőt azt is tudja, hogy keresztelőre készülődnek és öröm van a háznál. Ennélfogva kénytelen a házat kikutatni.

A csendörök végigjárták az egész lakást, még a betegágyas rebecem szobájába is benéztek. S kutattak az ágyak alatt is, ami a rebecemnek sok izgalmat és betegágyi lázt okozott. Majd kitiltották a házból minden idegen, nem odatartozó embert és fegyveres őrt állították a ház elé.

(Folytatjuk.)

HIREK

Modern csil
olo
Cons
Pista Unirii 31. Te

19 szürke c

Hidégvér és elegancia nem napi élet szerény megnyilvánulása, hanem a kormányzás magasabb maradvékai maradtak a siker feltételei, van az, hogy népek és államnyitásban korok és kormányok maradtak az angol lamférfiak voltak és maradtak a nyugalomnak, amely uralmának kusza és sodró forgatagát, akkor az eleganciának is, és formáit diktálták és diktálnak mindig aktuális vellsis hercepartháiról származtak Ementarizmusmal együtt, a nészi, meditálási és szórakozás és a golf, a garden-party és az öttözködési elegancia legzese: a szürke szakett és a...
Az angolok voltak mintaké a Tatarescu-tormányak is, hogy a hidégvért illetően nem csés mintaképei. Hogy egyet a külkereskedelmi rendszer telt irányítása, amely végül a tetségs káoszába torkollott, és totta, hogy az illetékesek s lőzik az angol-szász tempe nyugalmát és áttekintését.

Ezzel szemben, ami az ele Buceuresti távirat jelent Londonból repülőgépen 19 cü miniszterelnökségre. 19 szürke bonként 3 fontos egységárba szállítványra átszámítva, azaz mindenképpen több, mint az árat kissé sokallhatják lehet viszont elvitatni, hogy vő szigorú kontingentálási rendszabályok mellett egy érkezése a két ország között sági kapcsolatokról tanusk londoni követésg nem fizette pok árat — ugy az ország elokvens bizonyítéka.

Nyilvános gyűléseken, a követéségi recepciókon a kósnló színű, formájú és gyrekenben fognak ezután megcütöbéli egységnek és harmködésnek szebb szimbólumú ellenzéki fantázia sem kép szemét és lelket gyönyörkő az „egyen-kalap” rendszeré iktatása jogaiba. A szürke lép a belpolitikai élet jel Profán is tudni fogja, hogy fontos cilinderek szürke napsgár tar miniszteri kó belpolitikai helyzetben nincs felhőit kutatni a horizonton a gyarló halandó, hogy a c megköpása egyértelmű a beárnyékolásával is...

Csak éppen az kellett ki mindössze 19 cilinder érkezmányának 28 tagja van. L ehhez a tényhez azonnal mentárokat fűztek, nem is ről, amely kormánybuktat a 19-es számúra kívánja felugyanis, hogy Tatarescu r retne a kormány átszervezmunkatársától megszabadu kiosztása alkalmával szimb az illetékesek tudomására szürke cilindert, annyit je zsinórt kapni. Lesznek cilinderes miniszterek. Es deres kormány, amely a vízsi előre az állam ügyeit anig felsőbb helyről el ne vás: le a cilinderekkel!

Akkor azután a kormá A cilinderek megtették cilinderek elmennek. Esetleg elrepülnek.

— Yemen is fegyverkezmeni Hodeidából jelentik: ban a feszült nemzetköz Yemen nagyarányu fegyve lásokat eszközölt.

HIREK

**Modern csillárt
olcsón
Constructio**
Pista Unirii 31. Telefon: 83.

19 szürke cilinder

Hidegvér és elegancia nemcsak a mindennapi élet szerény megnyilatkozásaiban, hanem a kormányzás magasabb szféráiban is a maradéktalan siker feltételének kell. Ezért van az, hogy népek és államok sorsának irányításában korok és kormányok bígyelt mintaképei maradtak az angolok. Az angol államférfiak voltak és maradtak megtestesítői a nyugalomnak, amely uralni tudta az események kusza és sodró forgatagát, — de ugyanakkor az eleganciának és a diktálják, élükön a mindig aktuális welsli herceggel. A Themze partjairól származtak Európába, a parlamentárismussal együtt, a politikusok pihe-nés, meditatív és szórakozási formái, a bridge és a golf, a garden-party és a week-end, és az öltözködési elegancia legmagasabb kifejezése: a szürke zsak és a cilinder.

Az angolok voltak mintaképei, teljes joggal a Tatarescu-kormányoknak is. Igaz ugyan, hogy a hidegvért illetően nem mindig szerencsés mintaképei. Hogy egyebet ne említsünk: a külkereskedelmi rendszer kapkodó, fejvesztett irányítása, amely végül a teljes irányvesztettség káoszába torkollott, éppen azt bizonyította, hogy az illetékesek szomorúan nélkülözik az angol-szász temperamentum hűvös nyugalmát és áttekinthetőségét.

Ezzel szemben, ami az eleganciát illeti... Bucuresti távirat jelenti ugyanis, hogy Londonból repülőgépen 19 cilinder érkezett a miniszterelnökségre. 19 szürke cilinder. Darabonként 3 fontos egységárban, ami az egész szállítmányra átszámítva, 57 fontot jelent, azaz mindenképpen több, mint 40,000 lejt.

Az árat kissé sokallhatja az ember, nem lehet viszont elvitatni, hogy az érvényben lévő szigorú kontingentálási és behozatali rendszabályok mellett egy ilyen szállítmány érkezése a két ország közötti intenzív gazdasági kapcsolatokról tanuskodik, és — ha a londoni követség nem fizette ki előtte a kalapok árát — ugy az ország hitelképességének előkvens bizonyítéka.

Nyilvános gyűléseken, mondain teagen és követési receptíciókon a kormány tagjai használt színű, formájú és gyártmányú cilindereket fogtak ezután megjelenni. A koncepcióbeli egységnek és harmónikus egységnek ködsnek szimbólumát a legmerészebb ellenzéki fantázia sem képzelhette volna el. Azemet és lelket gyönyörködtető látvány lesz, az „egyen-kalap“ rendszerének innepélyes eliktatása jogaiba. A szürke cilinder pedig előlép a belpolitikai élet jelentős tényezőjévé.

Profán is tudni fogja, hogy ameddig a kétfontos cilinderek szürke fényét tükrözi a napsugár tar miniszteri koponyákon, addig a belpolitikai helyzetben nincs miért változások felhőt kutatni a horizonton. De tudni fogja a gyarló halandó, hogy a cilinderek fényének megkopása egyértelmű a hatalom fényének beárnyékolásával is...

Csak éppen az kellett kínos feltűnést, hogy mindössze 19 cilinder érkezett, holott a kormány 28 tagja van. Liberális körökben ehhez a tényhez azonnal messzemenő kommentárokat fűztek, nem is szólva az ellenzék-ről, amely kormánybuktató kampányát éppen a 19-es számra kívánja felépíteni. Ugy hirdik, ugyanis, hogy Tatarescu miniszterelnök szeretne a kormány átszervezése alkalmából 9 munkatársától megszabadulni. A cilinderek kiosztása alkalmával szimbólikusan fogja ezt az illetékesek tudomására hozni. Nem kapni szürke cilindert, annyit jelent, mint selyemzsinórt kapni. Lesznek cilinderes és nem-cilinderes miniszterek. És lesz egy 19 cilinderes kormány, amely a megfelelő léőrvel viszi előre az állam ügyeit. Egészen addig, amíg felsőbb helyről el nem hangzik a felhívás: le a cilinderekk!

Akkor azután a kormány le fog mondani. A cilinderek megtették kötelességüket, a cilinderek elmennek. Esetleg elrepülnek.

Yemen is fegyverezik. Az arabiai yemeni Hodeidából jelentik: Az utóbbi napokban a feszült nemzetközi helyzet miatt Yemen nagyarányú fegyver- és löszervásárlásokat eszközölt.

A Curentul támadása a tárgumuresi kisebbségi betegsegelyozpénztári orvosok ellen. Tárgumuresről jelentik: A Curentul mai számában, tárgumuresi tudósítójának tollából, támadást intéz a tárgumuresi betegsegelyozpénztári kisebbségi orvosok ellen. Bár a tárgumuresi betegsegelyozpénztár 17 orvosa közül mindössze két magyar és két zsidó kisebbségi orvos maradtott meg állásában, a Curentul nemzeti veszályt lát ebben az intézményben és megállapítja, hogy annak irodáiban csak magyarul lehet beszélni és „a kisebbségi orvosok a többségi betegeket üldözik“. E fantasztikus állítás igazolására azonban mindössze egy román hadirokkant állítólagos panaszaát hozza fel a tudósító, aki a kisebbségi orvosok legsürgősebb kiebrudalását kívánja a tárgumuresi betegsegelyozpénztártól.

Ha fáradt és izgatott, ha a hasban feszültség érzi kiozsa és gyakori félelemérzetben szenved, akkor igyék reggelenként ébgyomorra egy pohár természetes „Ferenc József“ keserűvizet, mert ez megszünteti az emésztési zavarok okait, csökkenti a mérges bégázfejlődést s elhárítja a vértódlásokat.

A „vörösnap“ normálisan folyt le az országban. Bucurestiből jelentik: A vörösnap normálisan folyt le a fővárosban. A gyárak és műhelyek rendesen dolgoztak. A Radu Voda uccán a telefondrótokon vörös zászlót találtak. A Mimosa-gyárban a munkások gyűlést akartak tartani, amit hamarosan szétoszlattak. Piatra-Neamțiban egy asszony röpcédulákat osztogatott a vasútvonal mellett, majd eltűnt. Romanbaan szintén röpcédulákat osztogatott négy egyén, akiket letartóztattak. Chisinaubani két táblát koboztak el, amelyeken kommunista feliratok voltak. Cahacra megyében szintén manifesztumokat osztogattak Clujon 30 letartóztatást eszközöltek és végül három egyént fogvatartottak. Tárgu-Muresen nagymennyiségű röpcédulát foglaltak le.

Jugoszláv-csehszlovák tárgyalások jugoszláv dohány átvételére. Bécsből jelentik: Pénzügyi és gazdasági körökből szerzett hírek szerint jugoszláv-csehszlovák tárgyalások vannak folyamatban jugoszláviai dohány átvétele érdekében. Az ellenértéket befagyott követelések törlesztésére kívánják fordítani.

Egyetemi tanárok megállapítása szerint biztos hatása a

„Bixádi viz“

amely a gyomor, bél, epehólyag és gyomorégési fájdalmak ellen a legjobb, mert használata enyhén, biztosan és mindig kellemesen hat. Kapható mindenütt. Cluj-i lerakat: Vitromin Rt. Calea Regele Ferdinand 70.

Öngyilkosságot kísérelt meg egy volt szingizagató. Tárgumuresi tudósítónk jelenti: Tragikus módon öngyilkosságot kísérelt meg Tárgumuresen Wild József tárgumuresi volt színész és igazgató, aki vidéki nélkülözések után feloszlatta kisebb szintársulatát és néhány napig a székelly fővárosban tengődött. Sem lakása, sem megfelelő ellátása nem lévén, az elkeseredett szingizagató tegnap egy főtéri padon nagybömbnyiségű veronált vett be. A rendőrség értesítésére mentők szálltak ki, akik az öngyilkost a városi kórházba szállították be. Állapota nem válságos. Szánálására társadalmi akció indult meg a városban.

Stan Vidrighin és Tárgumures visszol-gálata. Tudósítónk jelenti: Mint ismeretes, Tárgumures interimárbizottsága régóta dolgozik egy teven, amellyel a város elhanyagolt vízszolgáltatást kívánja rendezni. A tervek elkészítésére Stan Vidrighin mérnököt, a volt CFR vezérigazgatót kérte fel a város. Stan Vidrighin már többször tartózkodott ebben az ügyben Tárgumuresen, míg ma újból ideérkezett és most már részletes tervekkel mutatott be az illetékeseknek a vízszolgáltatás megjavítása érdekében. Az interimárbizottság már legközelebbi ülésén fog foglalkozni a Stan Vidrighin által előterjesztett tervekkel.

8 éve fennálló Schwartz Menyhértne orth. zsidó leánynevelő intézete — internátusában

Oradea, Str. Ep. Clorogariu 8, a beiratások folyamatban vannak. Növendékei a zsidó leánygimnáziumon kívül az összes iskolákat látogathatják. Az internátus a város legszébb helyén, minden iskolához közel, parkos zárt udvarral rendelkezik. Benlakó nyelv-, zene- és korrepetáló tanárnők! Állandó tanárnői és orvosi felügyelet! Mérsékelt díjak! Kitűnő referenciák! Prospektus!

Kommunista letartóztatások Tárgumuresen. Tudósítónk jelenti: Az augusztusi vörösnap alkalmából furcsa epizód játszódott le tegnap éjszaka a tárgumuresi börtgyár mellett. Az éjszaka folyamán egy ismeretlen férfi különböző lázító röpiratokat dobott be a gyár udvarára, majd amikor az őrszem észrevette és megállásra szólította fel, futni kezdett. Az őrszem ekkor kétszer az ismeretlen után lőtt, azonban nem találta el. Mint a kiszállott hatóságok megállapították, a szökevény lázító tendenciájú röpiratokat helyezte el a gyár udvarán. Ugyancsak öt letartóztatást fogatosított a rendőrség a kommunista nap alkalmából. A letartóztatások azonban csak preventív jellegűek.

Csaldarisz görög miniszterelnök Blében megbeszélést tart Pál régensherceggel. Athénből jelentik: Ugy hirdik, hogy Csaldarisz miniszterelnök utban van külföld felé, ahol szokásos évi kuráját fogja lefolytatni, egy vagy két napra kiszáll Blében és megbeszélést tart Pál régensherceggel, valamint Sztójadinovics miniszterelnökkel.

Philippis amerikai külügyi államtitkár sajnálkozását fejezte ki a német kormány előtt a Bremennel történt incidens miatt. Washingtonból jelentik: A német kormány-nak a Bremennel történt incidensre vonatkozó tiltakozó jegyzékére Philippis államtitkár kormány sajnálatának adott kifejezést a történet felett, hangsúlyozva, hogy az incidens nem az amerikai hatóságok mulasztásainak következményei.

Házasság. Hoffmann Böske és Reismann Feri f. hó 11-én d. u. 1/2 óra körül tartják egybekelési innepélyüket Clujon a Str. Paris-on levő nagytemplom udvarán, melyre rokonai-kat és jóbarátaitak ezuton meghívják. (Mindenkülön értesítés elyett).

Nagyarányu kompenzációs üzlet Szovjetorszag és Törökország között. Párizsból jelentik: Az Agence Economique et Financiere szerint az év második felében a török-orosz forgalomban 3 millió török font értékben jó létre kompenzációs üzlet. Az árucserelistákat a napokban ki fogják cserélni. A szovjet főként textiltipari és mezőgazdasági gépeket szállított Törökorszagnak török olajbogyó, mazsola és füge ellenében. Az új félvéri megállapodást Celal Bayar dr. török gazdasági miniszter és a két legnagyobb törökországi pénzintézet vezérigazgatóinak néhány nappal ezelőtti oroszországi látogatása során hozták létre. Egyidejű ankarai jelentés szerint az évi török cukorszükséglet 65—75 ezer tonna. A meglévő gyárak most már el tudják látni a beföldet.

Kozmetikai hírek. Külföldi tanulmány-utamról hazatértem. Arcápolást a legújabb vitaminos pakkolásokkal, valamint test-fogyasztást speciális módon végzek. Tegyen egy próbakézelést s meggyőződhet olcsó áráimról. „Ella“ kozmetikai intézet, Cluj, Regele Ferdinand 11 (Gólya áruház). Hirsch Ella.

Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak a rokonoknak és ismerősöknek, kik felejtethetlen drága fiacskánk elhunytá alkalmából mély-séges fájdalomokat részvétükkkel enyhíteni igyekeztek, ezuton mondunk köszönetet. Grünfeld Hermann és neje.

Orvosi hír. Prof. dr Veress Ferenc haza-érkezett és rendeléseit Cluj, Str. N. Iorga 5 sz. alatt újból megkezdte. Rendel. bőr-, nemi-, urológiai- és kozmetikai betegeknek, a nyári hónapok alatt d. e. 10-től 1-ig.

Epekő-, vesekő- és hólyagkőbetegek, valamint azok, akik hűgysavas sok tulszaporodásában és köszvényben szenvednek, a természetes „Ferenc József“ keserűviz használata által állapotuk javulását érhetik el.

Hanoar-Hacioni táborába induló autbuszokra a jelentkezéseket szombat délig elfogadjunk Str. Saguna 7 szám alatt a mazkirutban. Figyelmeztetjük a kirándulókat, hogy az autbuszok pontosan 6 óra körül indulnak és a gyülekezés már fél hatkor van, hogy idejében megérkezessünk. Tekintettel arra, hogy egy további autó beállításához is vannak már jelentkezések — kérjük az érdeklődők azonnali jelentkezését.

Orvosi hír. Dr. Büchler Dezső sebész és nőgyógyász, kórházi főorvos, orvosi rendelő-jét (Str. Saguna 20 sz. alól) áthelyezte Cal. Reg. Ferdinand 46 sz. alá (Földszint). Telefon 3-99 sz. Rendel. d. e. 9—10. D. u. 1/2—5-ig.

Egy orvos neje 13 kilót fogy Elmondja Onnek, hogyan

Egyszerű metódus, amelyet mindenki követhet

Egy London West Endbeli orvosnak a felesége 16 kilóval volt nehezebb, mint amennyinek kora és magassága mellett lennie kellett volna. Hogyan szabadult meg ettől a kellemetlen, veszedelmes hájrétegtől? Kruschen-sót szedett! Olvassa levelét:

„Veszedelmesen kezdem hizni, míg végül is 16 kilóval nyomtam többet, mint amennyit magasságom és korom mellett nyomnom kellett volna. Tíz héttel ezelőtt minden reggel, előírás szerint, egy pohár forró vízben egy teáskanálnyi Kruschen-sót szedtem, aminek az volt az eredménye, hogy ma 13 kilóval vagyok könnyebb (minden diéta nélkül) és emellett legalább tíz évvel fiatalabbnak érzem magam és 20 év óta nem érzem magam ilyen jól. Minden barátomat rábeszéltem, hogy Kruschen-sót szedjen, ami nem volt nehéz, amikor látták, milyen eredményeket értem el én“. — R. R. asszony, London, W. 1.

Három hónappal később az orvos felesége további eredményről számolt be. Akkor így irt: „Most összesen 13 kilót fogytam és most már a koromnak és magasságomnak megfelelő testsúlyom van: magasságom 170 cm., testsúlyom 70 kg., előző súlyom 83 kg. A Kruschen tartalmazta hat só segíti a belső szerveket, hogy minden nap eliminálják azokat a felesleges anyagokat és mérgeket, amelyek ellepik a szervezetet. Akkor fokról-fokra eltűnik a kellemetlen háj, leszan, de biztosan.

A Krusch-sót több mint 120 országban árulják és most már Romániában is minden gyógyszerárban és drogériában ivergenként 95 lejért kapható.

„A Tóra előtt a Tóra érdekében“

A Szináj cluji talmudegyesület akciója

A Szináj-egyesület, amely célul tűzte ki a héber ismereteknek az ifjuság közötti terjesztését, rövid néhány hónapos működése óta nagyon szépen bevált. Senkisémm hitte volna, hogy ilyen rövid idő alatt a hitközségnek ez a talmudtörája 400 gyermeket fog nevelni zsidó szellemben, zsidó népi életre. Az elemi és középiskolák tanulói kitűnő talmudisták vezetése mellett részeseülnek biblia, kommentárok és talmudoktatásban. azonfelül még felügyelnek rájuk, hogy való-lási tekintetben hagyományos életet folytassanak.

A Szináj-egylet az utóbbi hónapokban az egész városban felállított talmudkurzusokat, hogy a perifériákon élő zsidó gyermekei ne kényserüljenek arra, hogy messze jussanak el a szülői háztól. A Lupsában az imaházban tanítanak és az előcsarnokban uszonnát is kapnak a szegénysorsu gyermekek. Így hát a Szináj karitatív működést is fejt ki és példát ad a jobb módú gyermekek számára arról, hogy miképp kell istápolni olyanokat, akik alómaradtak.

A Szináj-egyesület tanítási menete állandó ellenőrzés alatt van. Minden szombatban a cluji idősebb talmudtudók közül néhányan vigigjárják az iskolákat. Előttük vizsgáznak a gyermekek a heti anyagból. Ez reményt ad arra, hogy ebben a városban, ahol az utóbbi években a zsidó néptudomány anynyira el volt hanyagolva, megint fel fog lendülni a hagyományos tudás és a velejárá zsidó népelet. A Szináj mindenképpen megérdemli a zsidóság támogatását. Ez a testület az, amely garancia arra, hogy egy szívben, lélekben igaz zsidó nemzedék fog fel-nőni Cluj városában.

A jövő hét Sabbat nachma szombatján az egész város területén, minden templomban és imaházban Szináj-szombatot rendeznek. Az egyesület arra kéri a híveket, hogy jó szívvel adakozzanak a „Tóra előtt a Tóra érdekében“.

A rákövetkező vasárnap délután 5 óra körül az „Ohel Mose“ templomban a neamți fő-rabbi, Chaim Mordecháj Roller, az ország egyik nagy gáonja „szijjum“ keretében elő-adást fog tartani, amelyben érinteni fogja az ifjuság problémáit.

Bécsben állandóan fog a külföldi egyetemi hallgatók száma. Berlinből jelentik: A A lapok megállapítják, hogy Bécsben állandóan fog az egyetemi hallgató külföldiek száma. Az idei nyári félévben 600-al kevesebb volt a diákok száma, mint a mult év nyári félévben.

Kassa postai
piacra in nuna
No. 224113/929.

id. Telefon: 9-77. E
Havonta 110, negye
évre 600, egészévre
főidre: Havonta 2,
éviévre 12, egészévre
detések díjazás az
KELET" az erdélyi
dóság egyetlen poli
Cikkünk utánymón
za megjelölésével

UJ KELET Legújabb hírek

Abesszinia a várakozás álláspontján

(Első oldali cikkünk folytatása)

Laval optimizmusát az angol lapok is alátámasztják, amelyek mai számukban annak a reménynek adtak kifejezést, hogy a genfi ülészek nem lesz eredménytelen.

Reménykedő hangulat Genfben, a nemzetközi politikában szerepet játszó körökben is.

Biznak abban, hogy sikerült megtalálni az utat, amely a békés kiegyenlítődés felé vezet.

Ezzel az optimizmussal szemben a Journal des Debats azt a véleményét fejezi ki, hogy Genfben nincs másról szó, mint néhány heti haladékról s a pillanatnyi háborús veszély elhárításáról. Többre aligha lehet kilátás. Állítólag Rómában is optimisztikus hangulat uralkodik, amelyet egyes párizsi lapok annak tudnak be, hogy Anglia előkészületeket tesz arra, hogy az abessziniai Tana-tó felé erős csapatokat irányítson.

Eden koncessziói

A Petit Parisien meglepődését fejezi ki Laval genfi munkájával szemben és annak a reményének ad kifejezést, hogy az általa inspirált közvetítői javaslatban foglalt megoldás egyik felet sem fogja megbaráztatni.

Pertinax az Echo de Parisban megállapítja, hogy a megegyezés lehetőségét megjavította az a körülmény, hogy Eden két lényeges pontban engedett az angol álláspont merevségéből. Hozzájárult ahhoz, hogy a Mussolininak elküldött javaslatban az erőszakhoz való folyamodásról ne téssék említést és másodsorban nem kívánja, hogy a határozati javaslat kifejezetten nem mondja ki Abesszinia részvételét az 1906-ik évi szerződés alkalmazásának megvizsgálására összehívandó konferencián.

Egyébként — a lap szerint — minden Mussolini választól függ, amely ha kedvező lesz, úgy hamarosan megszövegezik azt a határozati javaslatot, amelyet a népszövetségi tanács elé terjesztenek.

Abesszinia a várakozás álláspontján

Addisabebai jelentés szerint az „Abesszin Hang”, az egyedüli lap, amely az abesszin fővárosban megjelenik, azt írja, hogy csak a határozott népszövetségi politika tudja megakadályozni Olaszországot abban, hogy megtámadja Abessziniát. Ha Olaszország háborút kíván, Abesszinia kész az ellenállásra. Az abesszin nép csendben várja a Népszövetség határozatait. Az ifjuság katonai gyakorlatokat végez, számos asszony felajánlotta ékszerait a hadsereg számára.

Alexandriai jelentés szerint az Alexandriában székelő hopt patriarcha Abesszinia érdekében felhívással készül fordulni a hatalmak kormányaihoz és a Népszövetséghez.

Az olasz-abesszin viszály ügye az angol alsóház előtt

Tegnap az angol alsóházban nagy politikai vita zajlott le. Sir Samuel Hoare külügyminiszter az olasz-abesszin konfliktussal kapcsolatban kijelentette, hogy amennyiben a két ország közötti háború a Népszövetség fennállását veszélyeztetné,

Anglia minden lehető el fog követni háboru elkerülése végett és a Népszövetség fenntartása mellett.

Miután az angol-német haditengerészeti egyezményt megvédte, a külügyminiszter kijelentette, hogy nem lát olyan okot fenntartani, ami a keleti paktum megkötését gátolná. Ha ez létrejönne, nagy könnyebbülést keltene Közép- és Kelet-Európában, sőt hozzájárulna a francia és német kormányok között annyira kívánatosnak tartott légi paktum megkötéséhez.

Róma, augusztus 2. Az olasz csapatzállítások Afrika felé lankadatlanul tovább tartanak. Messinában gőzök rakodnak csapattal és hadianyaggal Keletafrika felé. Egyes francia lapok értesülése szerint az olasz hadiszergyártást állami ellenőrzés alá helyezik.

A Popolo d'Italia Mussolini átlal inspirált.

estele személyesen irt cikket közöl. A lap foglalkozik Hoare angol külügyminiszternek tegnap az alsóházban az abesszin kérdéssel kapcsolatban tett kijelentésével és megállapítja, hogy az abesszin kérdés próbakő nemcsak az olasz hazafiasság számára, hanem más nemzetek barátsága, vagy ellenséges magatartása számára is.

Csak októberben kerül sor a kormány szélesebb körű átszervezésére

Az uralkodó elfogadta Manolescu-Strunga lemondását

Bucuresti, augusztus 2. Tegnap délután félnyolc órakor Incuieț bellügyminiszter audiencián jelent meg az uralkodó előtt. Félöt órakor a Rapiddel Sinaiába érkezett Tatarescu miniszterelnök is, aki öt órakor ugyancsak audiencián jelent meg a Peleskastélyban. A miniszterelnök magával vitte Manolescu-Strunga lemondó levelét és az uralkodó elé terjesztette a Costinescu dr. idieglenes iparügyi miniszterrel szóló kinevezési dekrétumot. A miniszterelnök az audiencia után rövid megbeszélést folytatott Incuieț bellügyminiszterrel, majd este félnyolc órakor visszautazott a fővárosba. Az Adeverul szerint a miniszterelnök felhatalmazást kapott a kormány átszervezésére, erre azonban csak közvetlenül a parlament őszi ülészakának megnyitása előtt fog sor kerülni. A kormányt addig a szeszio előkészítésével kapcsolatos munkálatok foglalkoztatják. Mindenekelőtt is az új közigazgatási reformot kívánja tető alá hozni a kormány. Ezen kívül megreformálják a szakkamarákat és ezeket központi vezetés alá rendelik, hogy a kormány aktív szerepet biztosítsanak a gazdasági élet irányításában. Hasonlóképpen foglalkozik a kormány az utak megjavításának problémájával. Az állami inkasszó jelenlegi tempója mellett még nagyobb ösz-

szegyet fog a kormány az utépítési munkálatok rendelkezésére bocsátani. Az új utépítési kampányt maga a miniszterelnök fogja szülővárosában, Targu-Julban ünnepélyes külsőségek között beindítani.

A Curentul szerint októberben sor kerül a kormány szélesebbkörű átszervezésére. Dr. I. Costinescut véglegesítik az ipari és kereskedelmi tárca élén. Egészségügyi miniszter Victor Jamandi lesz. Nistor jelenlegi munkügyi miniszter a szenátus elnökségét veszi át. Helyét Luca jelenlegi bellügyi alminiszter foglalja el, ennek helyére pedig Aurelian Bentoiu liberális képviselő kerül, akinek a Skoda-ügy vizsgálatával kapcsolatos szolgálataiért rekompenzációképpen ígért miniszteri tárcát Tatarescu. Valószínű, hogy ebből az alkalomból leváltják Sassu földművelésügyi minisztert is. Egyelőre Tatarescunak nincs ideje a kormány átszervezésével foglalkozni, mert a gazdasági és pénzügyi kérdések sürgős megoldására koncentrálna minden idejét. Addig, amíg a külföldi tartozások ügye és a gabonaértékesítés problémája nem nyer végleges elintéztést, a miniszterelnök el akarja kerülni azt, hogy különböző miniszteri tárcák kicsereztésével megbolygassa a párt belső rendjét.

Az amerikai munkanélküli bányászok „saját szakállukra” új tárnákat fedtek fel

A hatóságok tehetetlenek velük szemben. Új csempészipar, amely kezd legális lenni

Newyork, augusztus 2. Pennsylvániának abban a részében, ahol antracit lelőhelyek akadnak hatalmas kiterjedésű völgyekben, az újabb időkben a munkanélküli bányászok ezrei, akiknek két-három év óta nincsen foglalkozásuk, új mesterségre adták magukat. Eddig nélkülöztek és kétségbeesetten gondoltak jövőjükre. Most egészen jól élnék, talán jobban mint akkor, amikor a föld alól kellett kiásni a kenyéruket.

Egy időben elkeseredetten nézték, hogy a bányagazgatóságok egyszerűen bezárják orruk elől a bányákat és szelnek eresztek őket. Hiábavaló volt minden tiltakozásuk. Nyolcezer munkás lett földönfutóvá,

mert a „Philadelphia and Reading Coal and Iron Company” lezárta a bányázókat. A bányászok kisebb csoportokba alakultak és az egyes próbák szándombonok saját szakállukra el kezdtek ásni. A csempészek azonnal melléjük állottak. Leginkább olyan kereskedők és iparosok, kik azelőtt legális uton szereztek be hasznosítás céljából a szenet. A munkások természetesen nem rendelkeztek olyan felszereléssel, hogy pontosan lemérhették volna a kitermelt szénmennyiséget, de segítettek magukon azzal, hogy ürmérték szerint adták el az árut. Husz veder szén egy tonnának felelt meg.

Az utóbbi években ilyen módon délke-

leti Pennsylvániában a szén-csempészet hatalmas iparrá fejlődött, amely más vidékekről is oda vonzotta a munkanélküliek tömegeit, úgy, hogy ma 20—30 ezer férfi és fiu foglalkozik ezzel a virágzó „üzlettel”. Ezeken felül még számos kereskedő és fuvarozó is kenyérbe jutott. A munkanélküliek a közeli erdők fájából gulákat állítottak fel, kötelek huztak reájuk és ezen transzportálják a szenet.

Szövetkezeteket is alakítottak a munkanélküliek egymás között. Példájukat a csempészek is követték, ők is szövetkezetbe egyesültek. A munkások némely helyen már lehetettek száz méter mélységbe is. A szövetkezet útján megszervezik a munkaosztást. Az egyik csoport azzal van elfoglalva, hogy bányafát szerez, egy másik, hogy adminisztrál. Vannak bizottságai, akikre a békéltetés feladatát bízta. Külön osztálya az új sajátos szervezetnek, a bányászorség. Tagjai arra vigyáznak, hogy idegenek ne avatkozzanak bele az egyes csoportok munkájába. A szén törésére és válogatására szintén külön tagok vállalkoztak, de néhány csoport úgy rendezkedett be, hogy a kitermelt szén válogatás nélkül azonnal eladják a szénkereskedőknek.

Egészen különös látvány tárul az idegen szemre elé, amikor megpillantja ezeken a primitív eszközökkel dolgozó embereknek a munkáját. Mintha évszázadokkal azelőtti bányázókat látta volna fel. A szén kereskedők egy része szintén bányász. Ezek kocsin, vagy bérelt teherautón szállítják Wilmington, Baltimore, Trenton, stb. helyekre a csempész-szenet. De Newyorkba is sokat küldtek. Hozzávetőlegesen becsles szerint az elmúlt télen az Egyesült Államok fővárosa 2500 tonna csempész szenet kapott. Ennek a szénnek az ára egy-két dollárral olcsóbb, mint a „legális” kitermelt szén.

A hatóságok nem törődnek egyelőre a bányászokkal, akik új tárnákat nyitottak meg. A rendőrök főleg a csempészeket büntetik. A hatóságok felszólították a szénkereskedőket, hogy legyenek segítségükre arról azonban letettek, hogy teljesen kiirtsák ezt az „üzletágot”. A rendőrség újabb szállító-leveleket és igazolványokat követel. Erre a csempészek megalakították a maguk hamisító üzemét. Nem lehet legyűrni őket. A szén-csempészet mebevonta a politikát is a maga körébe költető ügyvédek dolgoznak az érdekében. Az egész kereskedelem ma már nemcsak a bányászok és csempészek ügyében hanem a közeli falvaké is. A parasztok ezekből élnek és ha összetízésre kerülne sor a bányászok és a hatóságok emberei között, bizonyára fegyverrel állnának a bányászok és a csempészek mellé. Hozzávetőlegesen becsles szerint eddig az illegális területre 30 millió dollár futott be és ma már közel 250 ezer ember él meg ebből az ujszerű iparágból. Ma már az a helyzet, hogy némely széntársulat is elismeri, hogy ez már nem lopás, amit szabadságvesztéssel lehetne büntetni.

A kínai banditavilág hírei. Sangheiből jelentik, hogy a Tiencsin közelében levő Tai-Ping-Csaut banditák felgyújtották. A város több mint háromszáz háza leégett. Több száz személyt és mintegy husz rendőrt a banditák magukkal hurcoltak. — Sanghai lapjelentések szerint az észak-kínai Csáhar tartomány kormányzója kijelentette, hogy kész megfizetni Jones angol újságíróért a banditák által követelt váltságdíjat. A becsület-szóra tíz napra szabadlábra engedett Müller dr német újságíró Kalgamból ma Pekingbe érkezett. Megkísérli az érte és kollégájáért követelt váltságdíj megszerzését.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó R. F. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 16. Telefon: 9-77.

CENZURAT

Az ut a pokol

A 25 millió devizac ur nagy életművész l tartozik a könnyen elk Hisz a dolgok jobbra s, míg a börtöncella várnai a jobbrafordulás kis mulatságon tóri a Amilyen szerencsége rülteén, olyan szerenc s is. Font olyan jó rrel hozta össze a jó állalkozott arra, hogy betér vele egy vendé gasztalodik meg a b gain.

Hiába, igaz van a z ur a pokolban is ur ermeszet lévén, a bört ott megelégedő vigaszok Ezen kívül valószínű rtonörök természetraj anni a póruljárt börtö gyütt igyon áldomást tás előtt.

Tudni kell ugyanis, rü közvetlen befeje öntönör volt, éppen Va leg ü maga is ama kez Közé tartozott, akik jó voltak a földi igazságs korrigálni s egy-né alkalmat nyujtani a feledjék e földi siralom Kétségtelenül életével scu, aki ha történetese unisták elé szabott óvat gyra vihették volna. Nagyra vihette volna art nancsenek lelkiisme tettet többre becsüli a a. Fő a vidámság, — ert a esüggédiket nem erint cserben is hagyj töt aligha fogja cserbe

emokáció és d A bucaresti lapok elé xellesben ülésöz inté encia eseményével és replésével. A román lapok két e egyik Pella Vespazian közreműködése abba özelebbi konferencia a boségi kérdést azzal az dapesten tartják meg renciát és ha a kise pprendre tűzik, úgy vé utódállamok képviselőinél működése.

A másik esemény Aur átus beszéde, aki rá lott sikra a demokt örszéséért és rámutat a parlamentárizmus az csak mutó jelens sion jövőjét mi sem v rir szerint mindkét r lése mély benyomást. Alapjában véve nem íbbséget alkották a p konferenciáján, nem at firtatják a népkis em szeretik ezt azon n enterjel sem, amelyek blémájuk és a kérdé lli őket és még ke mok kisebbségi képvis problémáikájába esik

A „PHAROS” zsidó könyvkiadóvállalat eddig megjelent könyvei:

<p>1. Zsidó miniatűrök 12 zsidó író legjobb írásai.</p> <p>2. Ligeti Sándor: A bűvös erszény Utópisztikus, érdekléscsítő regény.</p>	<p>3-4. I. Peltz: Calea Văcărești a bucaresti zsidógyevd regénye.</p> <p>5. Louis Golding: Magnolia Street a mai angol zsidóság hatalmas eposza.</p>
--	--

A fenti könyvek megrendelhetők a „Pharos” könyvkiadóvállalat (Cluj, Str. Baron L. Pop 23) és az Uj Kelet könyvosztálya útján.

